İŞKUR

2016

ELAZIĞ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

ELAZIĞ ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2016

YAZARLAR

Eyüp Selim ELMAS

İş ve Meslek Danışmanı

Hamza TANRIVERDİ

İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Ülkelerin sahip oldukları işgücünün durumu ve niteliği o ülkelerin ekonomik gelişimlerinin temel göstergelerinden biridir. Ülkeler sahip oldukları insan kaynaklarını en etkin şekilde üretime yönlendirebilmelidir. Aksi takdirde önemli derecede sosyal ve ekonomik maliyet yüklenmek zorunda kalırlar. Bu açıdan bakıldığında işsizlik sorunu, sadece gelişmekte olan ülkelerin değil, gelişmiş ülkelerin de üstesinden gelmek zorunda olduğu bir sorundur. Günümüz ekonomileri bir takım ekonomik düzenlemelerle bu sorunu çözmeye çalışırlar. Bu çözümlemeler yapılırken işgücü piyasasının özellikleri ve işsizliğin nedenleri iyi analiz edilmelidir.

Teknolojide yaşanan değişimler yani; insan emeğiyle yapılan işlerin artık makinalar yardımıyla yapılması, işgücü piyasasının buna ayak uyduramaması, hızla artan nüfus artışı ve ülkelerin istihdam alanları oluşturamaması işsizliğin nedenleri arasında sayılabilir.

Türkiye'de işsizlik sorununun çözümünde uygulanacak ekonomi politikaları oluşturulurken işsizliğin nedenleri, işgücü piyasasının analizleri göz önünde bulundurulmalı ve ona göre politikalar oluşturulmalıdır. İşgücü piyasasının analizlerinin etkin bir şekilde

yapılabilmesi sadece İŞKUR İçin değil, sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Tüm bu hususlar çerçevesinde oluşturulacak politikalara yön vermek amacıyla 2016 yılı 'İşgücü Piyasası Analiz Çalışması' yapılmıştır. Bu çalışmayla önümüzdeki dönemde sektörler itibariyle ihtiyaç duyulması öngörülen insan gücü planlamasıyla geleceğe yönelik politikalarda sektörlerde ne tür elemana ihtiyaç olduğu netlik kazanacaktır. Bu çalışmayla birlikte, Elazığ ilinde hangi meslekte, hangi beceride, hangi eğitim düzeyinde ne kadar elemana ihtiyaç vardır?' sorusu cevap bulacaktır.

Bu amaçla hazırlanmış olan Elazığ İşgücü Piyasası Analiz Çalışmasında emeği geçen Elazığ Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü personeline, İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu üyelerimize, verilerin derlenmesine katkı sağlayan tüm kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşlarına işsizlikle mücadelede vermiş olduğu katkılardan dolayı teşekkür eder, mevcut çalışmanın Elazığ İşgücü Piyasasına katkı sağlamasını dilerim.

Murat ZORLUOĞLU
Elazığ Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesiyle işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. Bu hizmetlerin başında işgücü piyasası bilgi hizmetleri çerçevesinde işgücü piyasasına ilişkin verilerin değerlendirilmesi analizleri ve kullanıcılara rapor halinde sunulması gelmektedir.

Son yıllarda özellikle istihdam kurumlarının faaliyetlerinin yoğunlaştığı bir fonksiyon olarak işgücü piyasası bilgi hizmetleri ön plana çıkmaktadır. Bunun en önemli nedeni diğer piyasalar gibi işgücü piyasasında doğru bilginin zamanında tüm taraflara ulaşmasıyla daha

etkin çalışabilmesidir. Diğer bir nedeni ise bilgi teknolojilerindeki gelişmeyle birlikte bilgilerin çok kolay ve hızlı bir şekilde dağılabilmesi neticesinde kullanıcıların bu tür bilgilere kolayca ulaşımının mümkün olması ve işgücü piyasası bilgilerine olan talebin artmasıdır.

Bu noktadan hareketle 2016 yılında, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 20 ve daha fazla kişi istihdam eden 72 bin 951 işyerine, kurum personelimiz işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmeye çalışılmıştır. Bu işyerlerinin 58 bin 426 tanesinden cevap alınmıştır. İlimizde bu kapsamda 544 işyeri tespit edilmiş ve 472 işyerine ulaşılmıştır.

Türkiye geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan bu rapor 2016 yılı I. dönem "Türkiye İşgücü Piyasası Analizi" hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. 81 İl için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporlarında kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bu vesileyle Türkiye İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Abdullah BALCI
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ v
ÖNSÖZ iv
İÇİNDEKİLER v
TABLOLAR LİSTESİ v
ŞEKİLLER LİSTESİ vi
KISALTMALAR vii
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 2
BİRİNCİ BÖLÜM: İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 3
İŞKUR GÖSTERGELERİ 5
Kayıtlı İşsiz 5
Açık İşler 7
İşe Yerleştirmeler 8
Mesleki Eğitim Faaliyetleri 9
İşsizlik Ödeneği 11
İKİNCİ BÖLÜM: İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 13
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 14
İşyeri Verileri 14
Mevcut İstihdam 25
AÇIK İŞLER 29
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 45
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 51
SONUÇ 59
KAYNAKÇA ..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
EKLER 61
EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 61
EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI 69
EK 3: TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ 71

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013) 3
Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015)..... 6
Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015) 7
Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015) 9
Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015) 10
Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015)..... 11
Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015) 11
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı..... 15
Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 23
Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı..... 25
Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 27
Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı..... 27
Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 28
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı 30
Tablo 16: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı..... 30
Tablo 17: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi 34
Tablo 18: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı..... 36
Tablo 19: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi..... 37
Tablo 20: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması 38
Tablo 21: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı 39
Tablo 22: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları..... 39
Tablo 23: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı 40
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi 42
Tablo 25: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 42
Tablo 26: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması..... 43
Tablo 27: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 44
Tablo 28: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması..... 44
Tablo 29: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 47
Tablo 30: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı 48
Tablo 31: Meslek Grubuna Göre TGÇM Nedenleri 50
Tablo 32: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri 51
Tablo 33: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri..... 52
Tablo 34: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi..... 53
Tablo 35: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi..... 54
Tablo 36: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 55

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013) 4
Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015) 5
Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015)..... 7
Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015)..... 8
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı..... 16
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı 16
Şekil 7: Kadınların Part-time Çalışma Durumu 17
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu 18
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu..... 19
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı 20
Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları..... 21
Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 22
Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu..... 24
Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 26
Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı..... 29
Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları 31
Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları..... 32
Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi..... 32
Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 33
Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 33
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı..... 35
Şekil 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı..... 36
Şekil 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı..... 38
Şekil 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 45
Şekil 25: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı..... 46
Şekil 27: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 48
Şekil 28: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı..... 49
Şekil 29: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri 50
Şekil 30: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO..... 56
Şekil 31: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri 57

KISALTMALAR

EUROSTAT	Avrupa Birliği İstatistik Ofisi
İEP	İşbaşı Eğitim Programı
İKO	İşgücüne Katılma Oranı
İO	İşsizlik Oranı
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
RİP	Resmi İstatistik Programı
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TYP	Toplum Yararına Program

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek amacıyla hem arz hem de talep verilerini içeren bu raporda arz tarafının verilerini yayınlayan TÜİK'in rakamları ile İŞKUR'un idari kayıtlarında tuttuğu verilerinden hareket ederek işgücü piyasasının arz boyutu incelenmiştir. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İl düzeyinde yayımlanan en son veri olan 2013 yılı verilerine göre Elazığ ilinde İşgücüne Katılım Oranı yüzde 53,1; İstihdam Oranı yüzde 48,9 ve İşsizlik Oranı yüzde 7,8 olarak gerçekleşmiştir. Bu oranlarla birlikte Elazığ ili; işgücüne katılma oranı ve istihdam oranı bakımından Türkiye ortalamasının üstünde bulunmaktadır. Ancak işsizlik oranı bakımından Türkiye ortalamasına göre daha iyi durumdadır. 2013 yılında Türkiye'de işsizlik oranı yüzde 9 olarak gerçekleşmiştir.

İşgücünün arz boyutuna ilişkin diğer veriler İŞKUR idari kayıtlarından üretilmektedir. Bu veriler Kurumun sunmuş olduğu hizmetler ile yürütmüş olduğu faaliyetlere ilişkindir. Elazığ ilinde 2015 yılında İŞKUR verilerine göre kayıtlı işsiz sayısı 21 bin 458'dir. Bu sayının yüzde 40'ı kadınlardan, yüzde 60'ı da erkeklerden oluşmaktadır. En fazla kayıtlı işsiz Beden İşçisi (Genel)mesleğinde bulunmaktadır. 2015 yılında Elazığ ilinde 6 bin 542 kişilik bir açık iş alınmış olup, en fazla açık iş Beden İşçisi(Genel) mesleğinde bulunmaktadır. İşe yerleştirme rakamı ise 2015 yılında 4 bin 127 kişi olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılında İŞKUR tarafından işe yerleştirilenlerin yüzde 24,4'ini kadınlar, yüzde 75,6'sini ise erkekler oluşturmaktadır. En fazla işe yerleştirme yapılan meslek ise Beden İşçisi(Temizlik) olmuştur. Elazığ İl Müdürlüğünce düzenlenen eğitim programları kapsamında ilk sırada İşbaşı Eğitim Programları gelmektedir. Toplam açılan programların yüzde 95,3'si bu programlardan oluşmaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin kayıtlı olduğu ilk üç meslek ise Beden İşçisi (Genel), Beden işçisi(Temizlik) ve Büro Memuru(Genel) meslekleri olmuştur.

İşgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin verileri ise Elazığ İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 544 işyeri ziyaret edilmiş olup veri derlenen işyeri sayısı 472'dir. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 17 sektörde tam sayım yapılmıştır. Elazığ ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 18 bin 964 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 15 bin 666 çalışan erkeklerden, 3 bin 298 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 69,8'i, kadınların ise yüzde 30,2'si Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe istihdam edilmektedir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 37,5 kişi istihdam edilmektedir. Ortalama çalışan sayısı en fazla Bilgi ve İletişim sektöründe olup bu sektördeki işyerlerinde ortalama 371'dir. Elazığ ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerdir.

Elazığ ilinde açık iş oranı yüzde 1,1 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,5 olup, Elazığ ili açık iş oranı bakımından 0,4 puanlık bir farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 6,3 ile Bilgi ve İletişim sektörüdür. Elazığ ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde;

en fazla açık işin Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 50,2'dir. Ayrıca açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 4,1 ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubudur. Elazığ ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Satış Danışmanı, Kaynakçı(Oksijen ve Elektrik), Beden İşçisi(Genel), Elektrik Teknisyeni, Garson(Servis Elemanı), Muhasebeci, Ekmek Dağıtım Elemanı, Boyacı-Metal, Diğer Özel Eğitim Öğretmenleridir. İl genelinde açık işlerin yüzde 56,2'si için Genel Lise eğitim düzeyi talep edilmektedir.

Elazığ ilinde temininde güçlük çekilen meslekleri sektörlere göre incelendiğinde en fazla Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 100'ü eleman temininde güçlük çekmektedir. Elazığ ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 42'si söz konusu meslek grubunda yer almaktadır. Elazığ ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Elektrikçi(Genel) mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Sıhhi Tesisatçı ve Kaynakçı(Oksijen ve Elektrik) meslekleri takip etmektedir. Elazığ ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Bu meslekte işe başvuru yapılmaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 16,1'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Elazığ ilinde işverenlerin yüzde 17,8 'i istihdamın artacağını öngörmüştür. İstihdamın azalacağını düşünen işveren oranı yüzde 2,7 ile ülke genelinin altında kalmıştır.

GİRİŞ

Elazığ İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Elazığ İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR'u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2016 yılı için Elazığ ilinde 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölümde, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan işgücü göstergelerinin yanında İŞKUR verileri ile birlikte il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir.

İkinci bölümde, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Elazığ ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının amacı işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM:
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İşgücü arzı ve talebinin karşılaşarak işgücünün fiyatı olan ücret düzeyinin ve çalışma koşullarının belirlendiği piyasalara işgücü piyasası denmektedir. İşgücünü arz edenler ile işgücünü talep edenlerin buluştuğu ortam olan işgücü piyasaların etkin işleyişi için arz ve talep yönünün nitelik ve nicelik anlamında analizlerinin yapılmasını gerekli kılmaktadır. Ancak işgücü piyasası çok fazla değişkeni bulunan bir ortam olduğundan analizleri de zorlaşmaktadır. Gerek demografik yapı gerekse sosyal ve ekonomik şartlar işgücü piyasasını etkilemektedir.

İşgücü piyasasında aktif bir şekilde bulunan işgücü kavramı, istihdam edilenler ve işsizlerden; işgücü talebi ise işgücünü istihdam etmek isteyen işverenlerden oluşmaktadır. Bu bölümde işgücünün arz tarafına ilişkin verilere yer verilecek olup işgücünün arz tarafını etkileyen tüm değişkenlerin bilgisine il bazında ulaşılamamaktadır. Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çerçevesinde 26 bölgeden oluşmaktadır. İBBS sınıflandırmasında Malatya, Elazığ, Bingöl ve Tunceli TRB1 olarak bölgesindedir. İşgücü arzına ilişkin verileri üreten TÜİK, bölgesel veri setleri yanında il bazında temel işgücü göstergelerini yayınlamaktadır. Bu bölümde Elazığ ilinin işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olunabilecek temel veriler ile İŞKUR verilerine yer verilecektir.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)

Yıllar/Göstergeler	İşgücüne Katılma Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı
2008	40,4	34,1	15,5
2009	45,3	37,1	18,1
2010	47,7	41,6	12,6
2011	48,3	43,3	10,3
2012	50,1	45,6	9,0
2013	53,1	48,9	7,8

Kaynak: TÜİK

Tablo 1'de Elazığ ili için TÜİK'in yayımlamış olduğu temel işgücü göstergelerinden işgücüne katılma oranı, istihdam ve işsizlik oranlarına yer verilmiştir. İşgücüne katılma oranı, istihdam edilenler ve işsizlerden oluşan işgücünün çalışma çağındaki nüfusa oranlanmasıyla elde edilmektedir. Bir ülkede işgücüne katılma oranının yükselmesi, çalışma çağındaki nüfus içerisindeki daha çok kişinin işgücü piyasasında bulunması ve atıl durumda olan işgücünün istihdam olma şansının artması anlamına gelmektedir. İstihdam oranı ise istihdam edilenlerin çalışma çağındaki nüfusa; işsizlik oranı

da işsizlerin işgücüne oranlanması suretiyle hesaplanmaktadır. Yalnız işgücüne katılma oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranları tek başına bir anlam ifade etmemekte, tüm bu oranlar eğitim durumu, cinsiyet, medeni hal, sahip olunan beceriler, sektörün durumu gibi faktörlerle beraber analize dahil edilmelidir.

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)

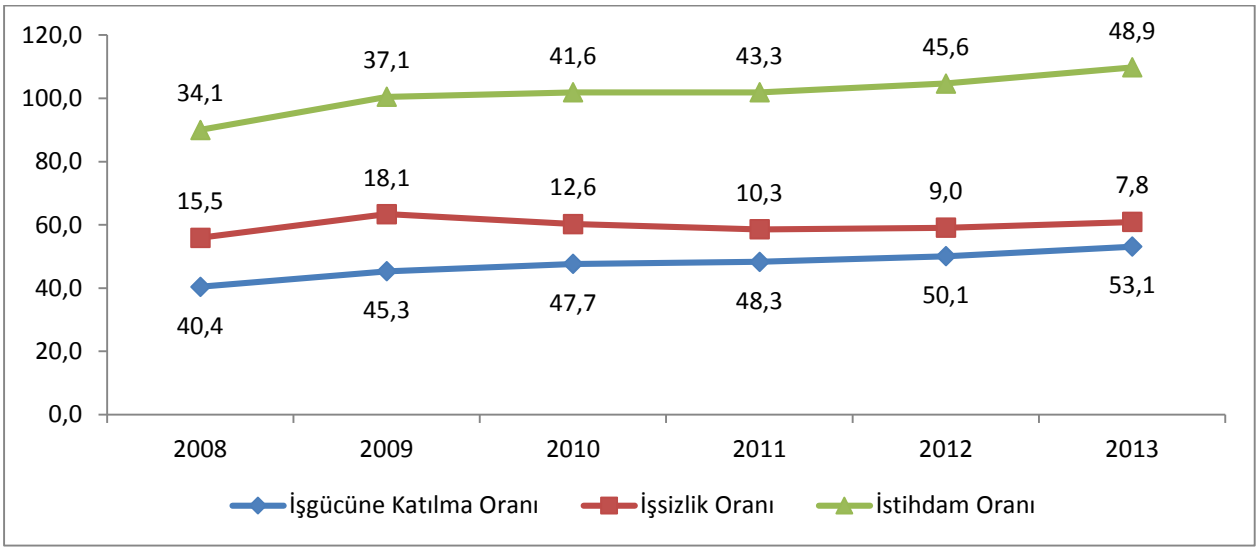

Kaynak: TÜİK

İl düzeyinde temel işgücü göstergelerinde 2008 yılı ile 2013 yıllarına ait verileri bulunmaktadır. Elazığ ili için Şekil 1'deki eğilimler incelenecek olursa; 2008 yılından sonra istihdam oranında ve işgücüne katılma oranında artış, işsizlik oranlarında ise azalış görülmektedir. İşgücüne katılım oranı, ekonomik olarak aktif olan yani üreten nüfusun çalışabilir yaş aralığındaki toplam nüfusa oranını göstermekte olup, ekonomik olarak üreten nüfusun sürekli arttığını göstermektedir.

Çalışanların, çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam oranı ise 2008-2013 yıllarında sürekli olarak artış eğilimi göstermektedir. Bu eğri yorumlanacak olursa iki farklı analiz söz konusu olmaktadır. Birinci durumda çalışabilir yaştaki kişi sayısının çoğalması, ikinci durumda ise istihdam alanlarının yeterli seviyede gelişmesiyle, çalışabilir çağa gelen insanların işgücüne katılım göstermesi söz konusu olmuştur.

İşsizlik oranı eğrisi incelendiğinde ise, işsizlik oranı 2008-2009 yılları arasında artış gösterirken, 2009 yılından sonra genel eğilim işsizlik oranının azaldığı yönündedir. Bu oran diğerleri ile birlikte yorumlandığında ise, Elazığ ili işgücü piyasasında çalışma çağına giren nüfusun arttığı ve bununla beraber istihdam alanlarının da arttığı söylenebilir. İstihdam oranı ve işgücüne katılma oranı ve işsizlik oranına bakıldığında genel eğilim olarak işsizlik oranının düşüş göstermesi Elazığ ili işgücü piyasası için olumlu bir göstergedir.

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Şekil 2'de yıllar itibariyle Elazığ ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015)

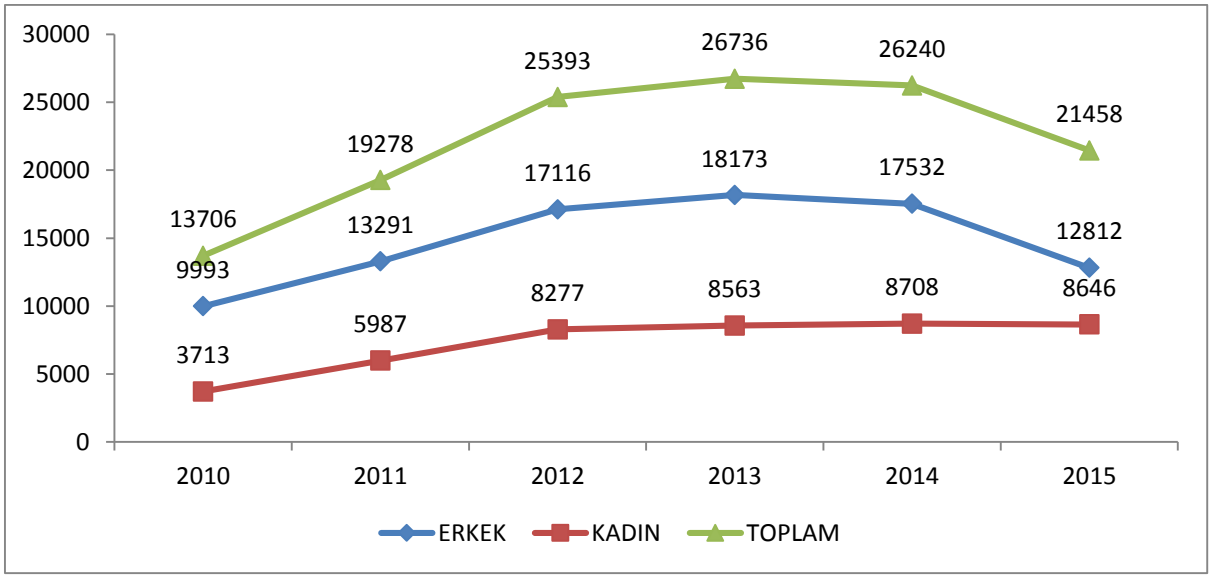

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Elazığ ilinde İŞKUR'a kayıtlı işsiz 13 bin 706 kişinin 9 bin 993'ü erkeklerden, geri kalan 3 bin 713 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2015 yılında ise toplam 21 bin 458 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında 3 bin 713 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2015 yılında yüzde 132,8 oranında artışla 8 bin 646'ya yükselmiştir. Bu noktada yukarıda da bahsedilen SGK sorgulamalarından sonra kayıtlı işsiz sayısında kadınların erkeklere nazaran daha fazla yer alması ilk başta olumsuz gibi görünse de aslında daha fazla kadının yıllar içinde işgücü piyasasına katılması ve emeğini sunmak istemesi Elazığ işgücü piyasası açısından önemli bir husustur.

Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015)

Meslekler	Kayıtlı İşsiz
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	5.828
BÜRO MEMURU (GENEL)	2.019
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	1.503
SATIŞ DANIŞMANI	775
SEKRETER	707
GARSON (SERVİS ELEMANI)	357
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	292
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	287
ÖN MUHASEBECİ	286
AŞÇI	247
Diğer Meslekler	9157
Toplam	21.458

Kaynak: İŞKUR

Tablo 2'de Elazığ ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları mevcuttur. En fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi(Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Elazığ ilinde Kuruma kayıtlı 5 bin 828 işsiz bulunmaktadır. Bu mesleği Büro Memuru (Genel) ve Beden İşçisi(Temizlik) gibi nitelik gerektirmeyen meslekler takip etmiştir. Bu meslekleri de daha sonra, Satış Danışmanı, Sekreter, Garson, Temizlik Görevlisi, Şoför-Yük Taşıma, Ön Muhasebeci ve Aşçı meslekleri izlemiştir. Elazığ ilinde işsiz olarak kayıt olan kişiler içerisinde ilk sırayı Beden İşçisi(Genel) mesleği alması, özellikle Elazığ ilinde imalat sanayinin ağırlıkta olmasından kaynaklanmaktadır.

Açık İşler

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015)

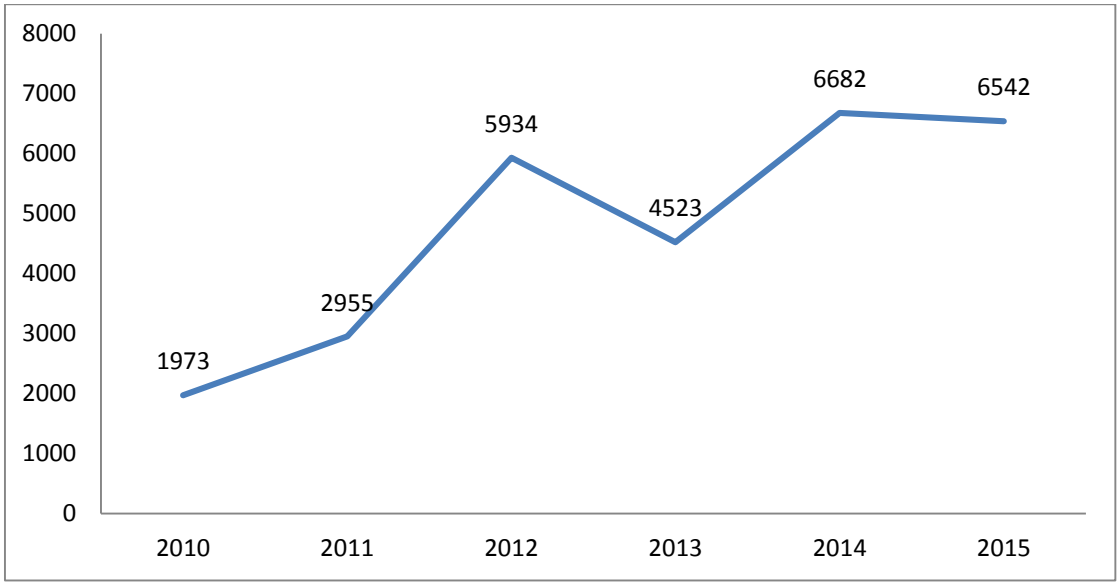

Kaynak: İŞKUR

Şekil 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 1bin 973 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2015 yılına gelindiğinde 6 bin 542 kişiye yükselmiştir. Bu yükseliş eğiliminin arkasında İŞKUR'un işverenler nezdinde tanınırlığının ve İŞKUR hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile olan çalışma isteklerinin artışı yer almaktadır.

Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015)

Meslekler	Açık İş
Beden İşçisi (Genel)	1.718
Beden İşçisi (Temizlik)	1.353
Ön Muhasebeci	590
Büro Memuru (Genel)	402
Satış Danışmanı	271
Destek Personeli (Yardımcı Hizmetler)	230
Garson (Servis Elemanı)	116
Aşçı	80
Sekreter	76
Pazarlamacı	69
Diğer Meslekler	1637
Toplam	6.542

Kaynak: İŞKUR

Elazığ ilinde 2015 yılında 6 bin 542 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde olduğu gibi ilk 3 sırada Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Makine İle), Beden İşçisi (Genel) ve Temizlik Görevlisi meslekleri, farklı olarak dördüncü sırada Müşteri Temsilcisi mesleği yer almıştır. Daha sonra bu meslekleri Sekreter, Güvenlik Görevlisi, Satış Danışmanı, Gaz Altı Kaynakçısı, İmal İşçisi ve Büro Memuru (Genel) meslekleri takip etmiştir.

İşe Yerleştirmeler

İşe yerleştirme sayılarının artışı için işverenlerden alınan açık işlerin artışının önemli olduğu bilinmektedir. Elazığ ilinde de açık iş sayılarının artışı ile beraber işe yerleştirme rakamlarında da artış eğilimi göze çarpmaktadır.

Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015)

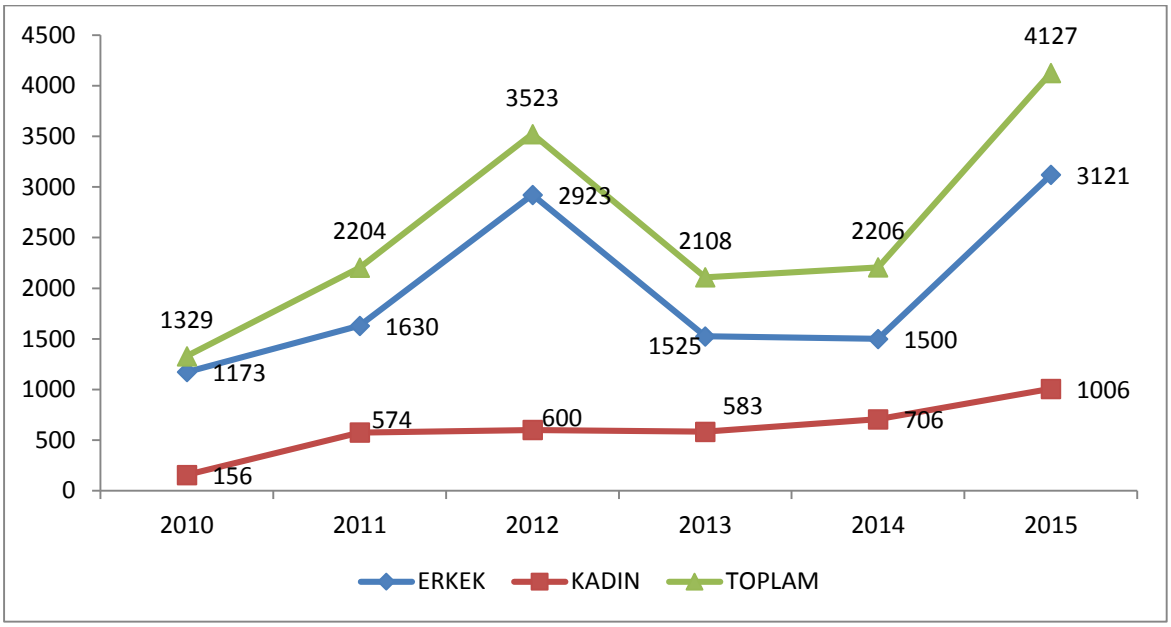

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 1 bin 329 olan Elazığ ilinde işe yerleştirilenlerin 1 bin 173'ü erkeklerden, geri kalan 156 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar özellikle 2015 yılına değin artış göstermiştir. 2015 yılında Elazığ ilinde 4 bin 127 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. Bu sayının yüzde 67,2'sini erkekler, yüzde 32,8'ini ise kadınlar oluşturmaktadır.

Şekil 4'te görüleceği üzere 2012 yılında işe yerleştirme rakamlarında belirgin bir düşüş yaşanmıştır. Ekonomideki durgunluk, sektörel belirsizlikler, asgari ücret düzeyi ile ekonomideki mal ve hizmet talebi gibi faktörler işverenlerin işgücü talebini etkilemektedir. İŞKUR olarak her koşulda ekonomideki potansiyel olamasa da fiili açık işleri mümkün olduğunca Kuruma kazandırıp, İŞKUR

üzerinden iş arayan kayıtlı işgücü ile eşleştirmek işgücü piyasasında etkinliği arttırmak adına önemlidir. Bu durum da doğal olarak istatistiklere işe yerleştirme olarak yansıyacaktır.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015)

Meslekler	İşe Yerleştirme
Beden İşçisi (Temizlik)	1.511
Beden İşçisi (Genel)	977
Temizlik Görevlisi (Hastane)	477
Veri Giriş Kontrol İşletmeni	295
Engelli Bakım Elemanı	180
Güvenlik Görevlisi	145
Destek Personeli (Yardımcı Hizmetler)	108
Satış Danışmanı	79
Büro Memuru (Genel)	57
Sekreter	48
Diğer Meslekler	250
Toplam	4.127

Kaynak: İŞKUR

Elazığ ilinde hem kayıtlı işsiz hem de alınan açık işlerde meslek bilgisine bakıldığında ilk sırada Beden İşçisi(Temizlik) mesleği öne çıkmıştır. Elazığ ili için Beden İşçisi(Temizlik) mesleğinde; en fazla kayıtlı işsiz olması ve en fazla açık işin işverenler tarafından verilmesi doğal olarak kendisini işe yerleştirmede göstermiş olup 4 bin 127 işe yerleştirmenin bin 511'i bu meslekte gerçekleşmiştir. Bu mesleği Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisi(Hastane), Veri Giriş Kontrol İşletmeni, Engelli Bakım Elemanı, Güvenlik Görevlisi, Destek Personeli, Satış Danışmanı, Büro Memuru(Genel) ve Sekreter meslekleri takip etmektedir.

Mesleki Eğitim Faaliyetleri

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkan vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum yararına programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 5'te İŞKUR'un aktif işgücü piyasası programları kapsamında Elazığ ilinde gerçekleştirdiği faaliyetlerin verileri yer almaktadır.

Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015)

Yıllar	Aktif İşgücü Programları								Toplum Yararına Programlar	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Program Sayısı	İEP Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Katılımcı Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Sayısı	TYP Katılımcı Sayısı
2015	27	607	779	1.387	11	311	817	2.305	173	7.372
2014	7	116	191	365	7	209	205	690	105	2.961
2013	8	158	122	289	4	92	134	539	101	2.340
2012	35	832	55	145	2	50	92	1.027	59	2.718
2011	69	1.125	25	55	12	291	106	1.471	23	955
2010	43	1.311	3	5	4	98	50	1.414	10	267

Kaynak: İŞKUR

2015 yılında aktif işgücü piyasası programı kapsamında toplam 817 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 2 bin 305 kişi faydalanmıştır. Bu sayılarda 2010 yılına göre önemli ölçüde artış meydana gelmiştir. 2010 yılında 50 kurs düzenlenirken 2015 yılında bu sayının 817'lere çıkması ve aynı zamanda 2010 yılındaki kursiyer sayısı bin 414 iken 2015 yılında 2 bin 305 kişi olması İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

Bu süreçte özellikle işbaşı eğitim programlarında önemli bir artış yaşanmıştır. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2010 yılında 3 programın açıldığı ve bu programlardan 5 katılımcının faydalandığı görülmekteyken, 2015 yılında 779 program açılmış ve bin 387 kişi işbaşı eğitim programlarından katılımcı olarak yararlanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarından ise 2015 yılında 27 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 607 kişi faydalanmıştır.

Diğer bir aktif işgücü hizmeti olan girişimcilik eğitim programı kapsamında 2010 yılında 4 program düzenlenmişken bu sayı 2015 yılında 11'e yükselmiş ve katılımcı sayıları da 98'den 311'e yükselmiştir. Girişimcilik eğitim programları vasıtasıyla İŞKUR, kendi işini kurmak isteyenlerin de yanında olarak girişimcilik konusunda destek sağlamaktadır.

Toplum yararına programlar dahilinde ise 2015 yılında 173 program düzenlenmiş olup bu programlardan 7 bin 382 kişi faydalanmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Elazığ ilinde 2015 yılında toplam 6 bin 114 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 3 bin 230'u işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015)

Yıllar	İşsizlik Ödeneği Başvuru Sayısı	İşsizlik Ödeneği Hak eden Sayısı
2015	6.114	3.230
2014	5.265	2.906
2013	4.591	2.346
2012	3.323	1.796
2011	2.232	1.312
2010	2.152	1.338

Kaynak: İŞKUR

Tablo 7'de ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin meslek bilgileri yer almaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğindekiler bulunmaktadır.

Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015)

Meslekler	İşsizlik Ödeneği Hak Edenler
Beden İşçisi (Genel)	780
Beden İşçisi (Temizlik)	170
Büro Memuru (Genel)	161
Şoför-Yük Taşıma	85
Kamyon Şoförü	64
Beden İşçisi (İnşaat)	60
Traktör Şoförü	55
Garson (Servis Elemanı)	51
Aşçı	47
Ön Muhasebeci	46
Diğer Meslekler	1.711
Toplam	3.230

Kaynak: İŞKUR

Elazığ ili işgücü piyasası içinde Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerin ön planda olduğu görülmektedir. Zira alınan açık işlerde ve işe yerleştirmelerde bu meslek grubu ilk sıralarda yer almıştı. İşsizlik ödeneğini hak edenler içinde de bu mesleklerin ön planda olduğu görülmektedir. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde 780 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmışken Beden İşçisi(Temizlik) mesleğinde bu sayı 170 olarak gerçekleşmiştir. Bu meslekleri ise Büro Memuru (Genel), Şoför-Yük Taşıma, Kamyon Şoförü, Beden İşçisi (İnşaat), Traktör Şoförü, Garson (Servis Elemanı), Aşçı ve Ön Muhasebeci meslekleri takip etmiştir. Tablo 7'den anlaşılacağı üzere birkaç meslek haricinde daha çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde işsizlik ödeneği alma durumu mevcuttur. Bu durum da meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıkları anlamına gelmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM:
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın yarattığı etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hane halkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak amacıyla İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif

istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında Türkiye genelinde 88 bin 966 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2017 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Elazığ ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Elazığ ilinde 506 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 42 bin 709 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Elazığ ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8'de Elazığ ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşyeri Sayısı
İnşaat	155
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	88
İmalat	85
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	33
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	28
Ulaştırma ve depolama	26
Madencilik ve taş ocakçılığı	24
Eğitim	16
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	13
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	10
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	9
Diğer hizmet faaliyetleri	6
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	4
Bilgi ve iletişim	4
Finans ve sigorta faaliyetleri	3
Gayrimenkul faaliyetleri	1
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1
Genel Toplam	**506**

Kaynak: İPA 2016

Elazığ ilinde İnşaat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Elazığ ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 30,6'si İnşaat sektöründe yer almaktadır. Arz verileri incelenirken kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme verilerinde İnşaat sektörünün Elazığ ili için önemi ortaya çıkmıştı. Diğer bir ifadeyle İnşaat sektörü Elazığ ili için önde gelen bir sektör durumundadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde İnşaat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 30,6'dır. Bu durumda Elazığ ilinde İnşaat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İnşaat sektöründen sonra en fazla işyeri Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 17,3'ü bu sektörde bulunmaktadır. Ayrıca yüzde 17,1 olan Türkiye ortalamasına yakın bir oran olarak gerçekleşmiştir. Elazığ ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden her 2 işyerinden bir tanesi İnşaat veya Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe faaliyet göstermektedir.

En az işyeri ise Gayrimenkul faaliyetleri ile Su temini; kanalizasyon atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe bulunmaktadır. Daha sonra ise Finans ve Sigorta Faaliyetleri 3 işyeri, Bilgi ve İletişim ile Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörü 3'er işyeri ile karşımıza çıkmaktadır. Ancak bu tablo okunurken Elazığ ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca bu araştırma işyeri bazlı bir araştırma olup mutlaka istihdamı 20'den az olan bir Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe bulunan banka şubesi mevcut olacağından verilerin düşük olması doğaldır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

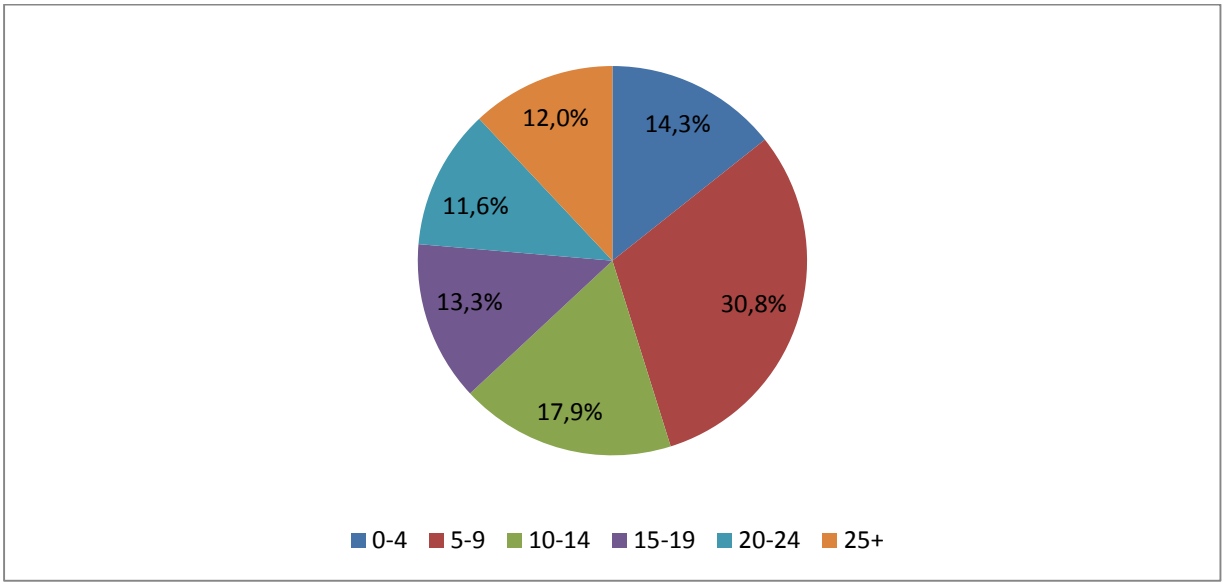

Kaynak: İPA 2016

Grafik 5'te görüldüğü üzere Elazığ ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 30,8'i 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 17,9'dur. İşyerlerinin yaklaşık yarısı 0-9 yaş aralığındadır. Yaklaşık her 4 işyerinden biri ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı

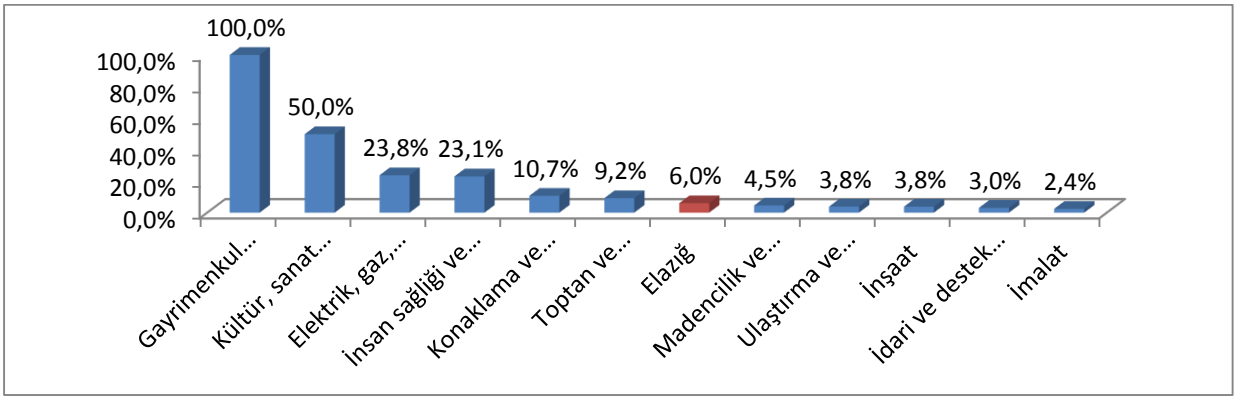

Kaynak: İPA 2016

Elazığ ilinde Gayrimenkul faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 100'ünde part-time çalışan bulunmaktadır. Elazığ ili genelinde bu oran yüzde 6,0 olarak gerçekleşmiştir Gayrimenkul faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde yüzde 15,5 olarak gerçekleşmiştir. Elazığ ilinde ikinci sırada Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor faaliyetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 50,0'sinde part-time çalışanı bulunmaktadır Üçüncü ve dördüncü sırada ise yüzde 33,3 ile Eğitim sektörü ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İdari ve destek hizmetleri ve İmalat gibi sektörlerde işgücü part-time çalışma yapma eğiliminde daha az bulunmaktadır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışma yönünde işgücünü sevk etmemektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir. Grafik 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Kadınların Part-time Çalışma Durumu

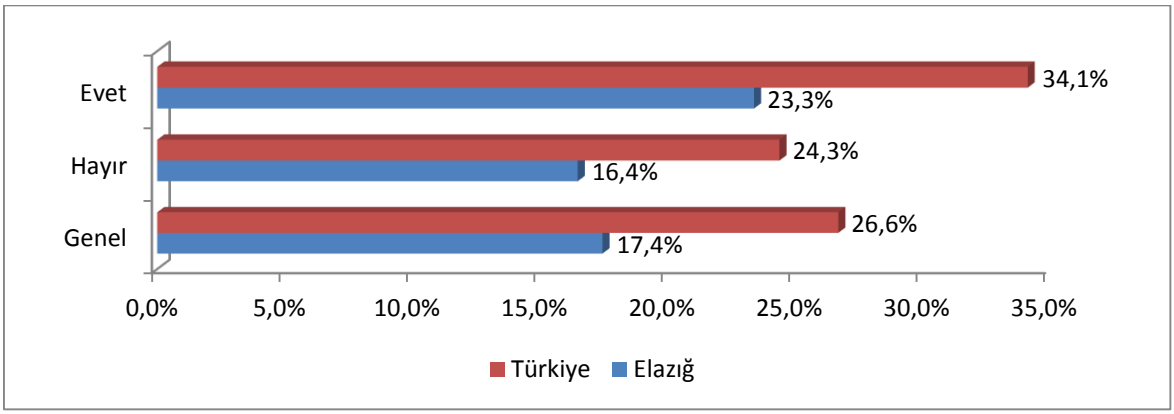

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,6'sını kadınlar oluşturmaktayken Elazığ ilinde bu oran yüzde 17,4 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Elazığ ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 23,3 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 16,4 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 34,1 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,3'te kalmıştır. Eskişehir ilinde part-time çalışma kadın istihdamını olumlu etkilemektedir. Türkiye geneli ile aynı durum söz konusudur.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

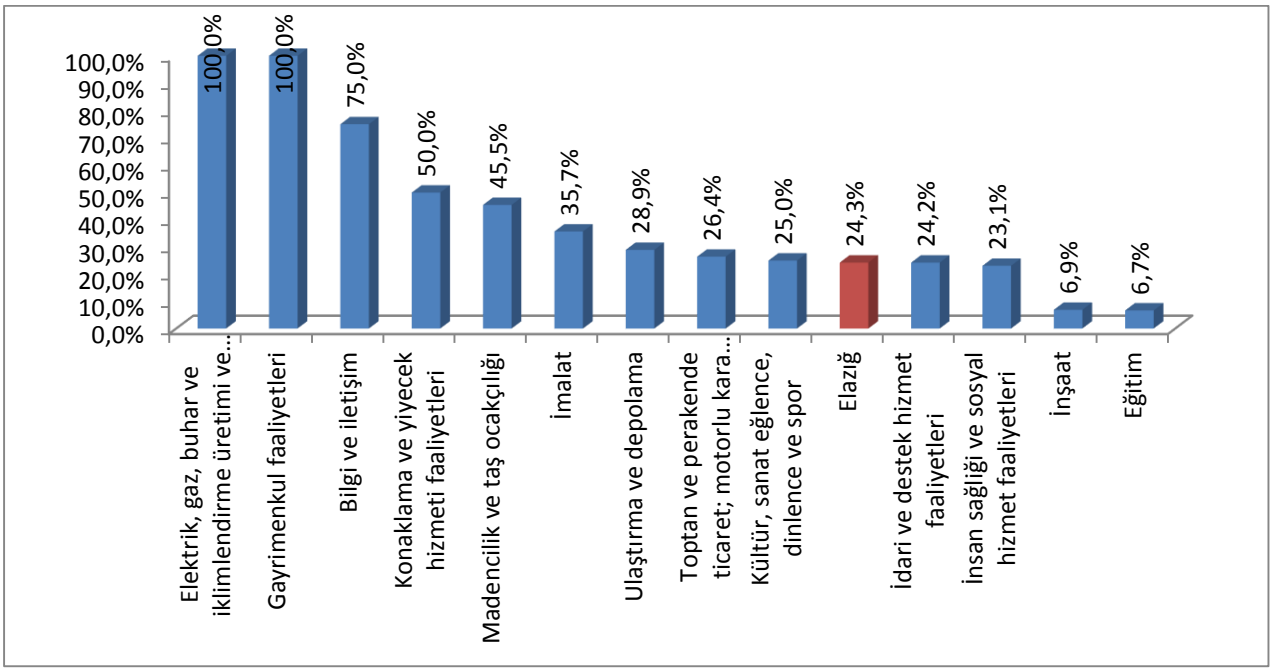

Kaynak: İPA 2016

Elazığ ilinde işyerlerinin yüzde 24,3'ünde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 51,5'tir. Elazığ ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Elektrik, gaz, bahar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ve Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründe görünmektedir. Bu sektörde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı tüm işyerlerinde vardiyalı çalışma söz konusudur. Ancak Bilgi ve İletişim Faaliyetleri sektöründe işyeri sayısının diğer sektörlere göre az olması da bu oranın yüksek olmasına sebep olmaktadır. Eğitim sektörü ise en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur. İnşaat sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Elazığ ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; Elektrik, gaz, bahar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Gayrimenkul Faaliyetler, Bilgi ve İletişim Faaliyetleri, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Madencilik ve Taş ocakçılığı, İmalat, Ulaştırma ve depolama, Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının motosikletlerin onarımı, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

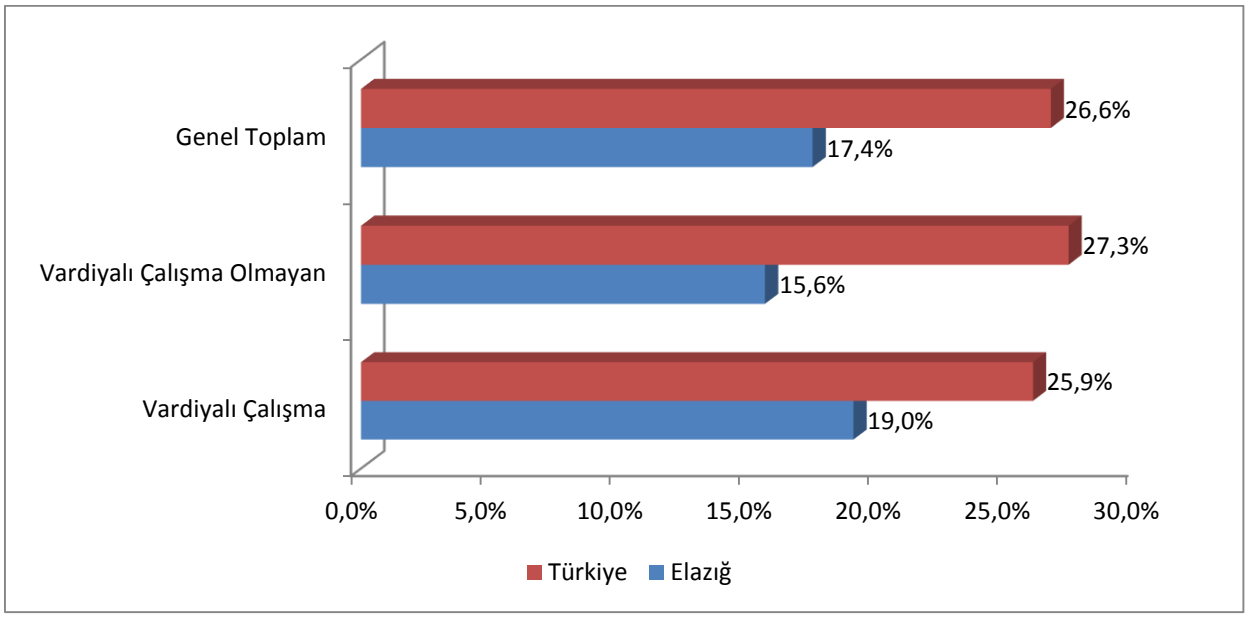

Kaynak: İPA 2016

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklenen bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilim göze çarpmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine kıyasla daha fazladır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 19'u kadın, yüzde 81'i ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 15,6'ya düşmektedir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Elazığ ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 17,4'ünün kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 6 çalışandan 1'i kadın 5'i erkeklerden oluşmakta olup Türkiye ortalamasının altında bir oran söz konusudur.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 1,5 puan bir farkla fazladır. Ancak şekilden de görüldüğü üzere Elazığ ilinde 9,2 puan farkı görülmektedir.

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

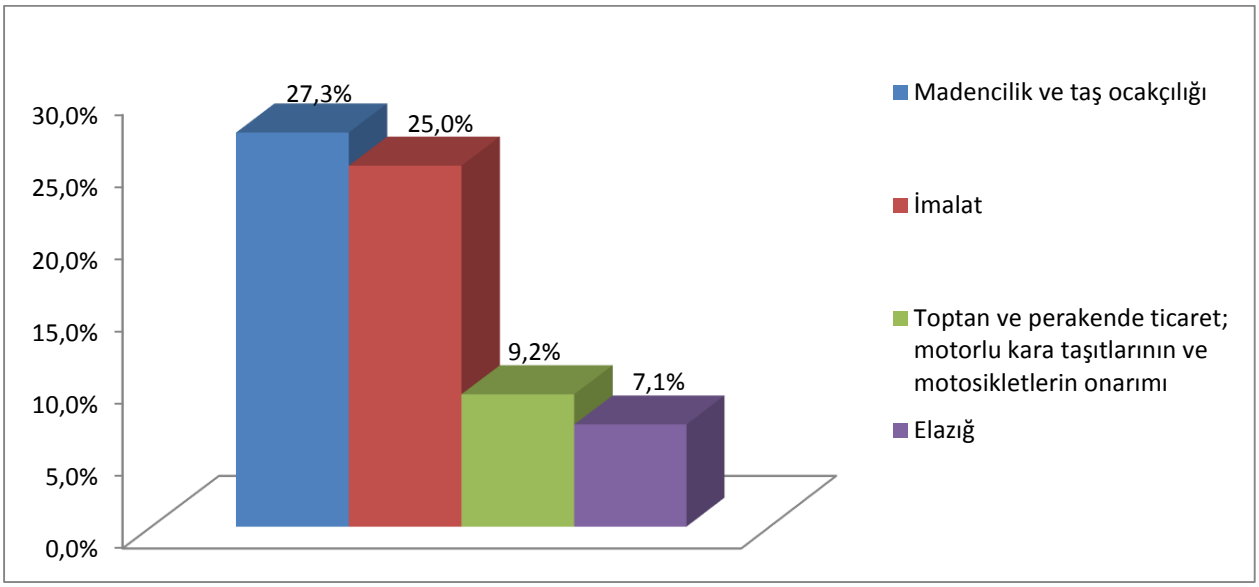

Kaynak: İPA 2016

Elazığ ilinde 17 sektörden 3 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe yüzde 27,3'ü ihracat yapmakta, ikinci sırada İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 25'i ihracat yapmakta, üçüncü sırada ise yüzde 9,2 ile Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü bulunmaktadır. Bu üç sektör ihracat yapma oranı anlamında Elazığ ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Bu oranlar Türkiye ortalaması ile de benzerlik göstermektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 24,2'si ihracat yapmakta ve Elazığ ilinde olduğu gibi ilk iki sektör olarak yüzde 55 ile İmalat ve yüzde 30,1 ile de Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İhracat yapan sektörler incelenirken, daha önce İmalat, Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı ve Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörlerinin Elazığ ili için söylenen, önemli sektör olma hususu akıllara gelmektedir. Bu sektörlerdeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

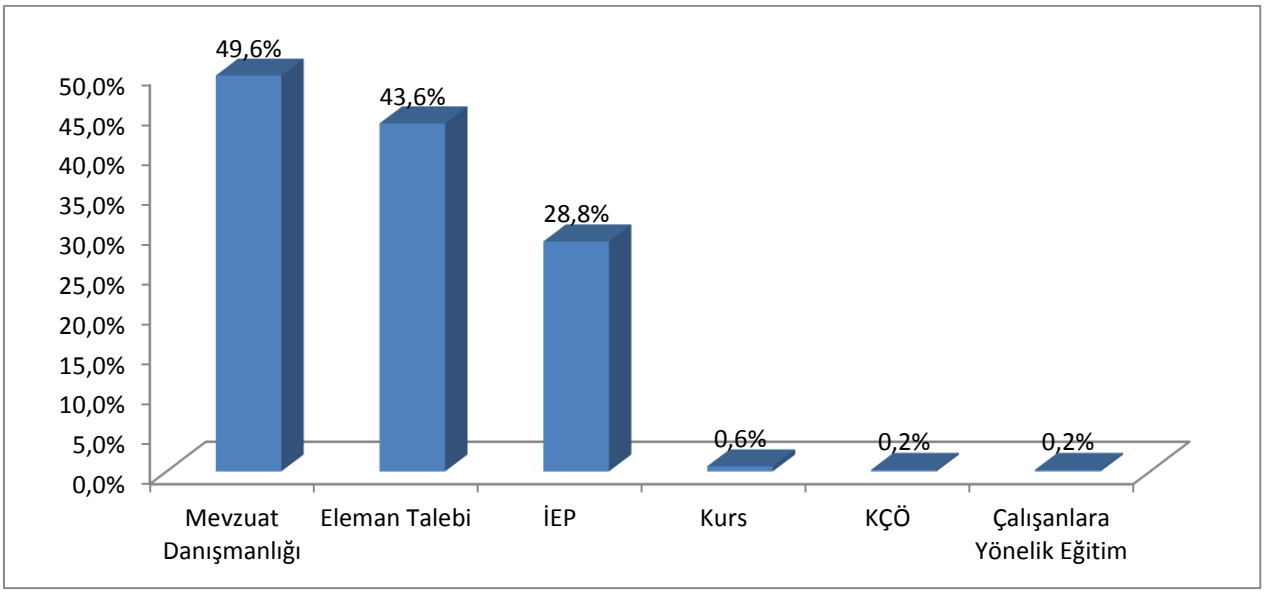

Kaynak: İPA 2016

Elazığ ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 69,8'i İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 50,9 olarak gerçekleşerek, bu oran Elazığ ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok İŞKUR'dan mevzuat danışmanlığı noktasında hizmet almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 49,6'sı İŞKUR'dan mevzuat danışmanlığı bulunmuşlarken yüzde 43,6'sı eleman talebi alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir. Özellikle son dönemlerde işverenlerin işbaşı eğitim programlarına olan ilgisi Elazığ ilinde yüzde 28,8 oranında kendisini göstermiştir.

Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

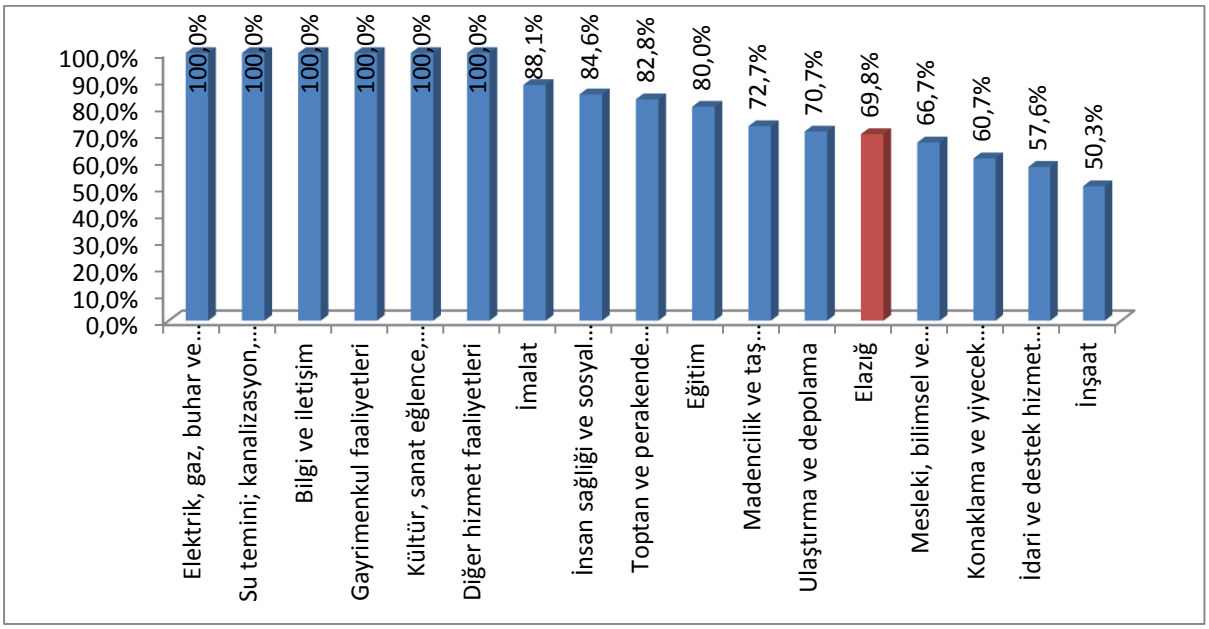

Kaynak: İPA 2016

Şekil 12'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Elazığ ilinde Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Bilgi ve iletişim, Gayrimenkul faaliyetleri, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, Diğer hizmet faaliyetleri sektöründe bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır. Yine bu sektörlerde faaliyet gösteren 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin göreceli olarak daha az olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. En az oranda faydalanan sektörler ise İnşaat sektörlerindeki işyerleri olmuştur.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	36,5%	25,4%	0,0%	0,0%	88,9%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	50,0%	50,0%	0,0%	25,0%	25,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	100,0%	25,0%	0,0%	0,0%	75,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	58,3%	79,2%	0,0%	20,8%	83,3%
İmalat	1,4%	68,9%	40,5%	1,4%	1,3%	75,7%
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	90,9%	63,6%	0,0%	0,0%	72,7%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	0,0%	77,8%	55,5%	0,0%	0,0%	62,5%
Eğitim	0,0%	66,7%	75,0%	0,0%	0,0%	75,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	68,8%	25,0%	0,0%	0,0%	56,3%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	35,5%	23,2%	0,0%	0,0%	82,7%
Elazığ	0,3%	62,5%	41,3%	0,3%	0,9%	71,1%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%	50,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	41,2%	52,9%	0,0%	0,0%	88,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	52,6%	26,3%	0,0%	0,0%	63,2%
İnşaat	0,0%	52,9%	28,9%	0,0%	0,0%	72,9%
Genel Toplam	**1,1%**	**88,1%**	**35,7%**	**1,0%**	**4,1%**	**52,4%**

Kaynak: İPA 2016

Elazığ ilinde Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Bilgi ve iletişim, Gayrimenkul faaliyetleri, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, Diğer hizmet faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki tablo 9'da yer almaktadır. Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin hepsi hem işbaşı eğitim programı hizmetinden hem de mevzuat danışmanlığı alanındaki hizmetinden faydalanmışlardır. Ancak bu sektörde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır.

Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründeki işyerleri ise sadece mevzuat danışmanlığı hizmetlerinden yararlanmışlardır.

Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma oranı yüzde 100 olarak gerçekleşmiştir. Bu sektörde hizmetlerden yararlanan işyerleri içinde eleman talebi ve mevzuat danışmanlığı hizmeti göze çarpmaktadır.

Eleman talebi hizmeti için mutlaka tüm işyerlerinin İŞKUR'dan faydalandığı diğer sektörler ise Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ve Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor olmuştur.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde göze çarpan diğer bir husus sadece İmalat sektöründeki işyerleri İŞKUR'un bütün hizmetlerinden faydalanmışlardır. İmalat sektöründeki hizmetlerden faydalanan işyerlerinin yüzde 40,5'i işbaşı eğitim programından, yüzde 68,9'i eleman talebi, yüzde 75,7'si mevzuat danışmanlığından faydalanmıştır. Özellikle kısa çalışma ödeneği almak için diğer sektörlere nazaran İmalat sektörü işverenleri daha çok İŞKUR ile temasa geçmiştir. Bu sonuçtan hareketle Elazığ ilinde, ekonomik kriz ya da zorlayıcı sebepler dolayısıyla İmalat sektöründeki işyerlerinin daha çok İŞKUR'dan destek almış olduğu söylenebilir.

Şekil 13'te ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumları Elazığ ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu

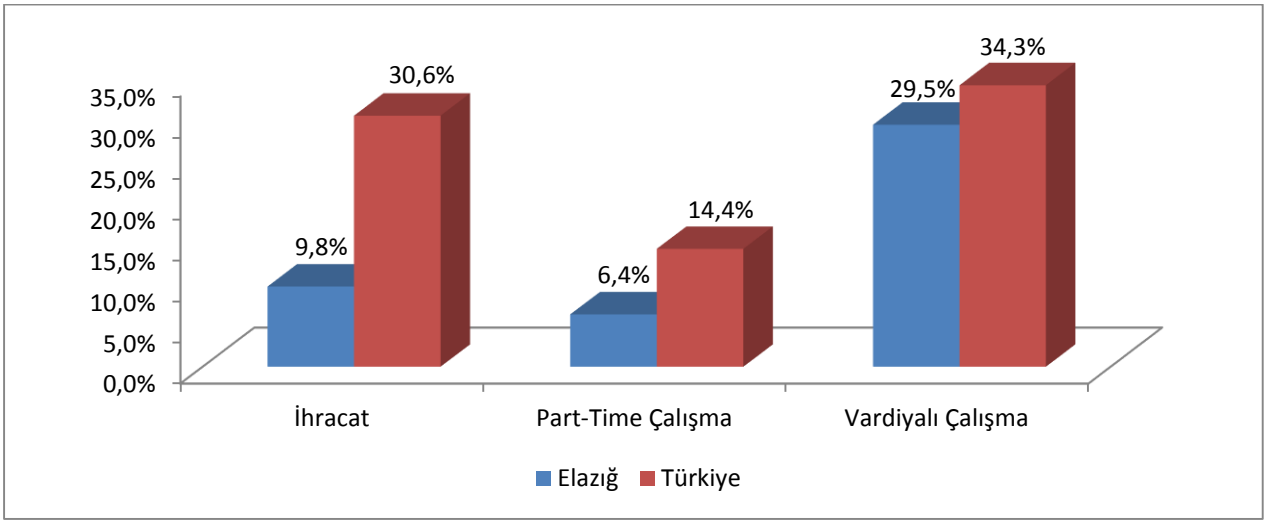

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 34,3'ü vardiyalı çalışma yapmaktadır. Elazığ ilinde ise bu oran yüzde 29,5 olarak gerçekleşmiştir. Ancak Elazığ ilindeki araştırma kapsamına giren tüm işyerlerinin yüzde 45,5'i vardiyalı çalışma yapmaktadır.

Bu farklar part-time çalışma yapılan işyerleri için belirgin olmamakla birlikte ihracat yapma durumu için aynı husus söz konusu değildir.

Elazığ ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri il geneline göre daha düşük oranda vardiyalı çalışma ve ihracat yapmaktadır. Part-time çalışanı olan işyeri oranı İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinde daha düşüktür.

Mevcut İstihdam

Elazığ ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Elazığ ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 18 bin 964 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 15 bin 666 çalışan erkeklerden, 3 bin 298 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Erkek	Kadın	Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	1.739	52	1.791
İmalat	3.042	240	3.282
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	646	68	714
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	21	4	25
İnşaat	2.135	108	2.243
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	2.364	1.020	3.384
Ulaştırma ve depolama	879	50	928
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	608	235	843
Bilgi ve iletişim	1.038	446	1.484
Finans ve sigorta faaliyetleri	10	2	12
Gayrimenkul faaliyetleri	40	2	42
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	56	22	78
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1.844	136	1.980
Eğitim	450	310	761
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	548	532	1.080
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	137	14	151
Diğer hizmet faaliyetleri	110	56	166
Genel Toplam	15.666	3.298	18.964

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre dağılımda ise; Elazığ ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe istihdam edilmektedir. Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörünün Elazığ ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerde yüzde 69,8 oranında, kadınlarda ise yüzde 30,2 oranında Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı

sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur. Erkek ve kadınlarda geriye kalan yüzde 30'luk ve yüzde 70'lik oranlarda diğer sektörlerde çalışma durumu tespit edilmiştir. Toplam çalışan sayıları içinde ise Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe çalışma oranı yüzde 17,8 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 10 incelendiğinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısından daha yüksek olduğu görülmektedir.

Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

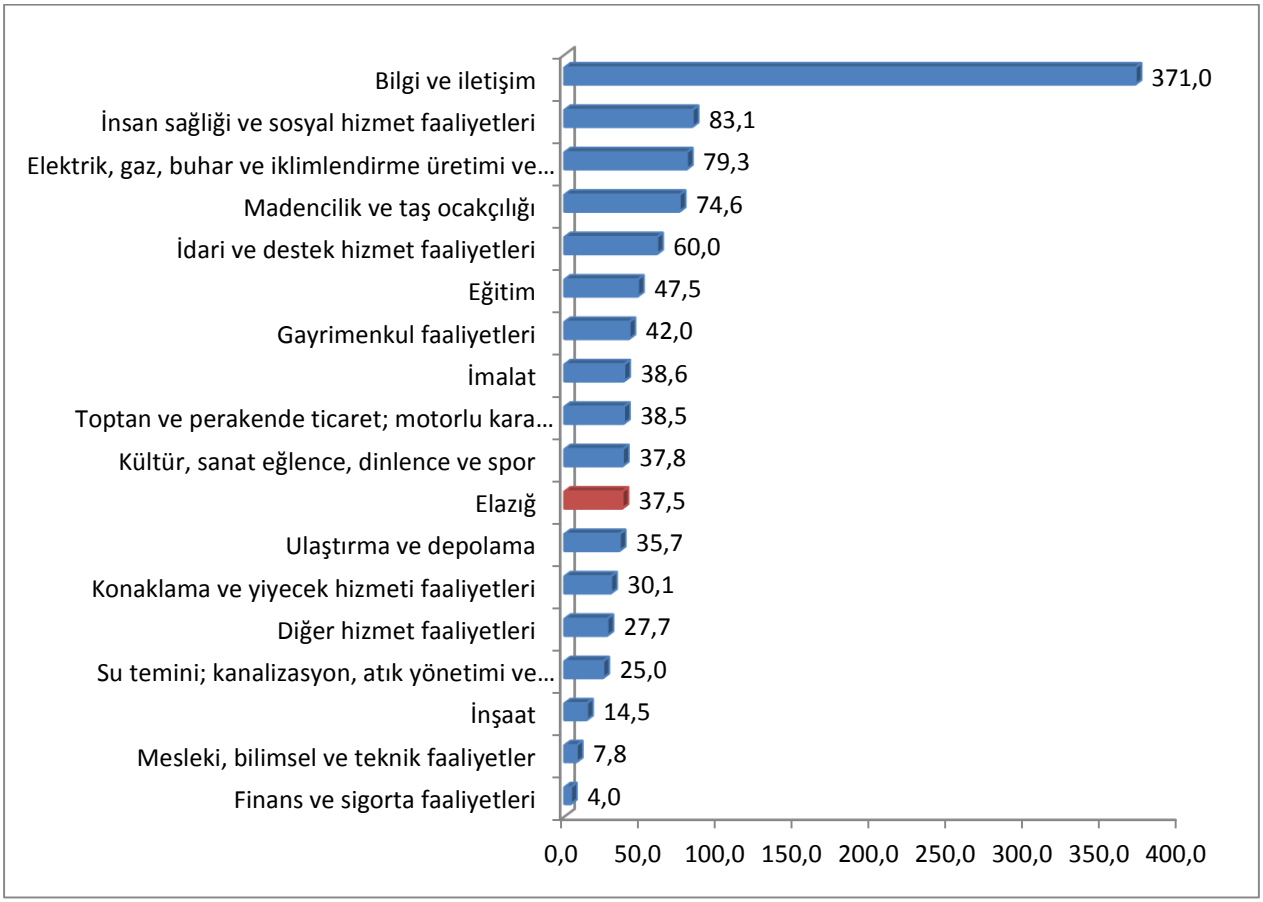

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 14'te Elazığ ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerindeki ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 37,5 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla Bilgi ve İletişim sektöründe bulunmaktadır. Bu sektördeki işyerlerinde ortalama 371,0; ikinci sırada bulunan İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri 83,1 kişi ve üçüncü sırada bulunan Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe 79,3 kişi istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Elazığ ili için yüksek istihdamı barındıran bir sektör olduğu daha önce ifade edilmişti.

İl genelindeki çalışan sayıları, sektörlerden sonra meslek grubu bazında da tablo 11'deki veriler üzerinden değerlendirilebilir.

Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1.569	914	2.483
Hizmet Ve Satış Elemanları	2.175	509	2.685
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	4.182	649	4.831
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	128	417	545
Profesyonel Meslek Mensupları	980	498	1.477
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	2.173	46	2.219
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel	1.031	199	1.230
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	2.924	8	2.932
Yöneticiler	504	58	562
Genel Toplam	**15.666**	**3.298**	**18.964**

Kaynak: İPA 2016

Toplam çalışanların içerisinde Nitelik Gerektirmeyen meslekler grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 25,4'ü, erkek çalışanların yüzde 26,6'sı ve kadın çalışanların yüzde 19,6'si bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu yer almakta ve yüzde 15,4 oranında çalışanı barındırmaktadır.

Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda çalışanlar incelendiğinde ise; yüzde 86,5 oranında erkeklerin, yüzde 13,5 oranında ise kadınların olduğu görülmektedir.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Elazığ ilinin sosyo-ekonomik yapısında ve coğrafi konum itibariyle ormancılık ya da tarımsal faaliyet anlamında önemli bir ağırlıkta istihdam gerçekleşmemiştir.

Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

İşyeri Yaşı	Erkek	Kadın	Toplam
0-4	2.317	902	3.219
5-9	3.835	1.050	4.885
10-14	3.647	327	3.974
15-19	2.299	343	2.642
20-24	1.858	304	2.162
25+	1.710	372	2.082
Genel Toplam	**15.666**	**3.298**	**18.964**

Kaynak: İPA 2016

Tablo 12'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş bilgileri bulunmaktadır. 0-4 yaş arasında olan işyerlerinde çalışanların yüzde 28'i kadınlardan oluşmaktayken, 5-9 yaş arasındaki işyerlerinde çalışanların içindeki kadınların oranı yüzde 21,5; 10-14 yaş için yüzde 8,2; 15-19 yaş için yüzde 13 olarak gerçekleşmiştir. 20-24 yaş arasında olan işyerlerinde kadınların oranı yüzde 14,1 ile biraz daha yüksek olmakla birlikte 25+ yaş için de yüzde 17,9 olarak gerçekleşmiştir.

25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinin toplam işyerleri içindeki oranı yüzde 12'dir. Ancak toplam işyerleri içindeki payı az olmasına rağmen toplam çalışanların yüzde 11'i 25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinde istihdam edilmektedir.

Tablo 13'de ise Elazığ ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle ilk mesleğin erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında aynı olması toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklıdır. Beden İşçisi(Genel) mesleği hem toplam çalışanlar hem de erkek çalışanlar arasında en fazla çalışılan ilk mesleği oluşturmaktadır. Kadın çalışanlar arasında ise ilk sırada Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi mesleği yer almaktadır.

Tablo 13**: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler**

Erkek	Kadın	Genel
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)
MADENCİ (GENEL)	ÇİFTLİK İŞÇİSİ (GENEL)	ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)
TEMİZLİK GÖREVLİSİ (HASTANE)	BÜRO MEMURU (GENEL)	MADENCİ (GENEL)
ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	SATIŞ DANIŞMANI	TEMİZLİK GÖREVLİSİ (HASTANE)
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	ÇİFTLİK İŞÇİSİ (GENEL)
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	SEKRETER	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)
VERİ GİRİŞ KONTROL İŞLETMENİ	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	BÜRO MEMURU (GENEL)
KAMYON ŞOFÖRÜ	GARSON (SERVİS ELEMANI)	SATIŞ DANIŞMANI
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	HEMŞİRE	TEMİZLİK GÖREVLİSİ

Kaynak: İPA 2016

Toplam çalışanlar içinde en fazla istihdamı barındıran ikinci meslek Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ve bu mesleği de takip eden diğer meslekler; Beden İşçisi(Temizlik), Madenci(Genel), Temizlik Görevlisi(Hastane), Çiftlik İşçisi(Genel), Beden İşçisi(İnşaat), Büro Memuru(Genel), Satış Danışmanı ve Temizlik Görevlisi olarak görülmektedir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı

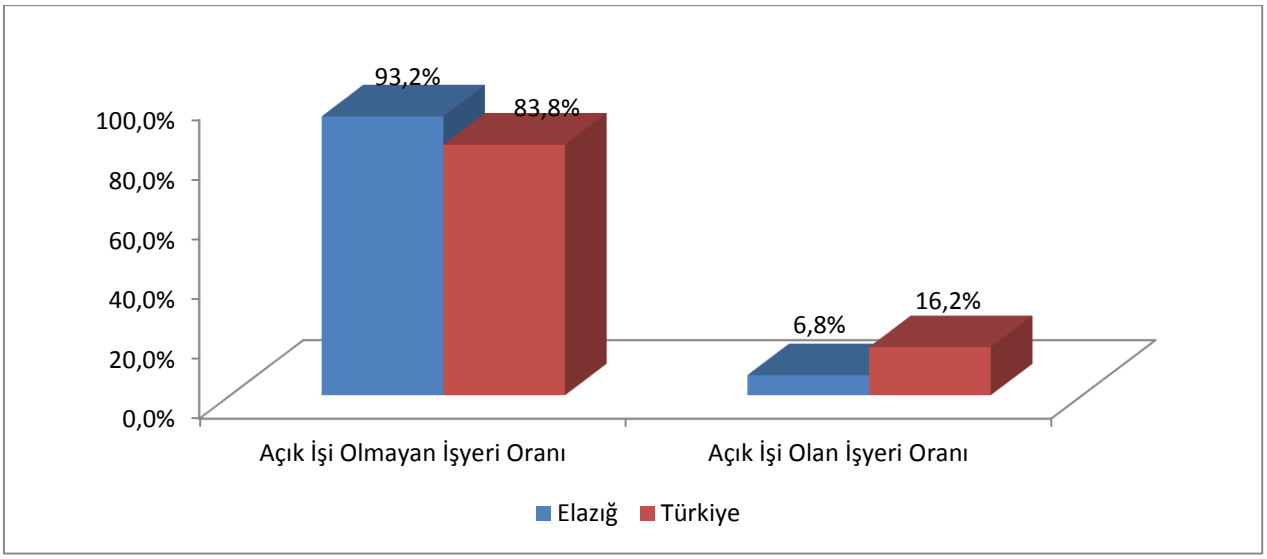

Kaynak: İPA 2016

Elazığ ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 6,8'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasına göre düşük olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 16,2 olarak gerçekleşmiştir.

Elazığ ilinde 34 işyerinden 213 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayıları tablo 14'te gösterilmiştir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Sektörler	Toplam Açık İş Sayısı
Madencilik ve taş ocakçılığı	8
İmalat	38
İnşaat	9
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	41
Bilgi ve iletişim	100
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1
Eğitim	2
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	3
Diğer hizmet faaliyetleri	10
Genel Toplam	213

Kaynak: İPA 2016

Elazığ ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda da Kurum verilerinde olduğu gibi Bilgi ve İletişim açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir.213 kişilik açık işin yüzde 47'sine tekabül eden 100 kişilik kısmı Bilgi ve İletişim sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı ve İmalat olarak görülmektedir.

Tablo 15'te ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İş Verme
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,4%	9,1%
İmalat	1,2%	13,1%
İnşaat	0,4%	2,3%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve	1,2%	13,8%
Bilgi ve iletişim	6,3%	25,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1,4%	11,1%
Eğitim	0,3%	6,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,3%	7,7%
Diğer hizmet faaliyetleri	5,7%	16,7%
Genel Toplam	1,1%	6,8%

Kaynak: İPA 2016

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'ten de görüleceği üzere Elazığ ilinde açık iş oranı yüzde 1,1 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Elazığ ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 99 kişilik dolu kadronun yanında 1 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 6,3 ile Bilgi ve İletişim sektörü olarak tespit edilmiştir.

Açık iş verme oranında ise Bilgi ve İletişim sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki her 4 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır. Bilgi ve İletişim sektörünü yüzde 16,7 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri, yüzde 13,8 ile de Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü takip etmektedir. Bir diğer ifadeyle bu sektörlerdeki her 5 işyerinden 1'inde açık iş mevcuttur.

Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

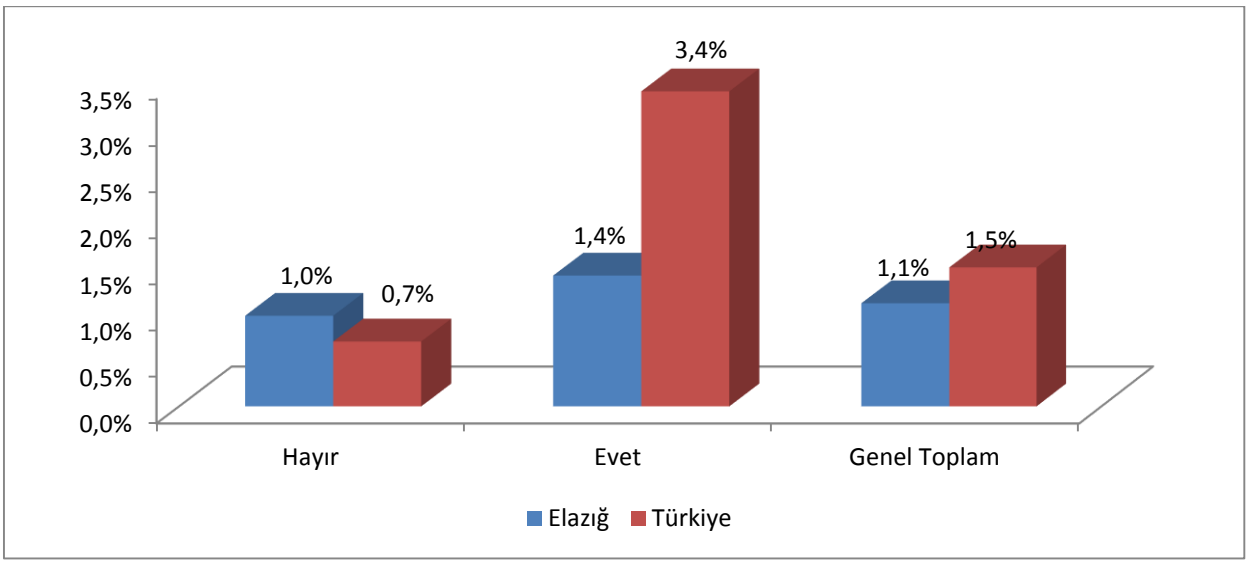

Kaynak: İPA 2016

Elazığ ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 1,4; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 1,0 olarak gerçekleşmiştir. Elazığ ilinin bu oranları Türkiye ortalamasının altında kalmıştır. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

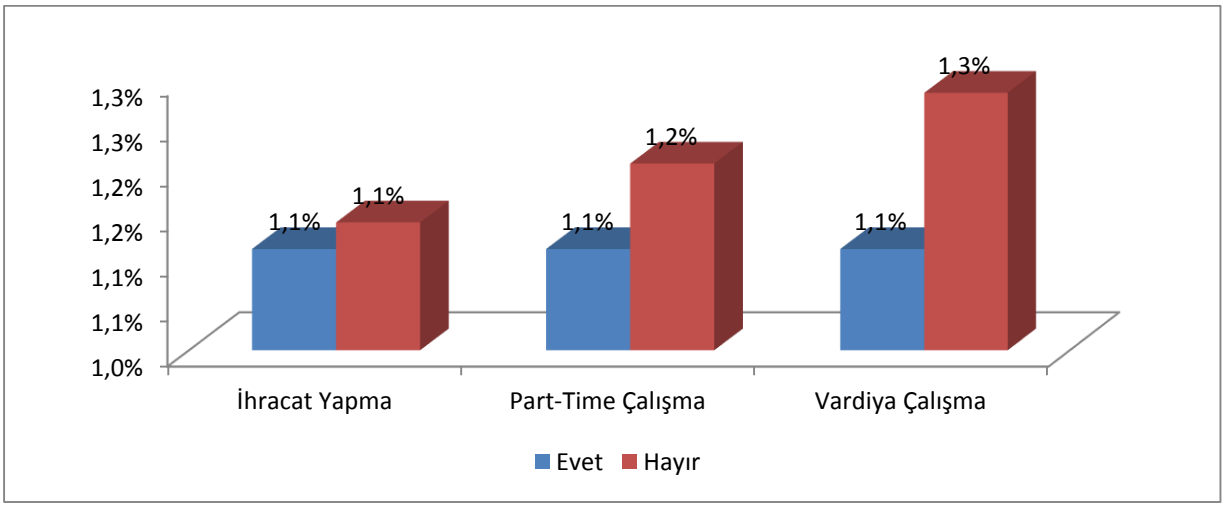

Kaynak: İPA 2016

Elazığ ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 1,1, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,3 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 1,1, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,2'dir. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 1,1, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,1 olarak tespit edilmiştir.

Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

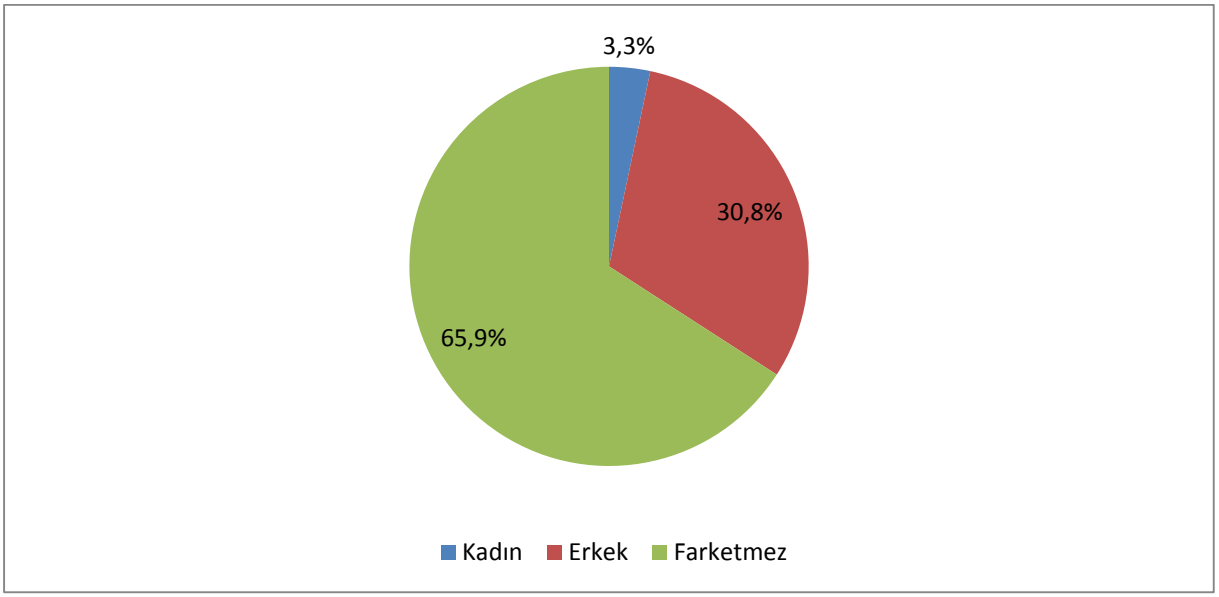

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 18'de ise Elazığ ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin yüzde 30,8'inde işverenlerin erkek işgücü talebi ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise oldukça düşük düzeyde kalmış ve bu oran yüzde 3,3 olarak tespit edilmiştir. İşverenler açık işlerinde yüzde 65,9 oranında belli bir cinsiyet

tercihinde bulunmamışlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

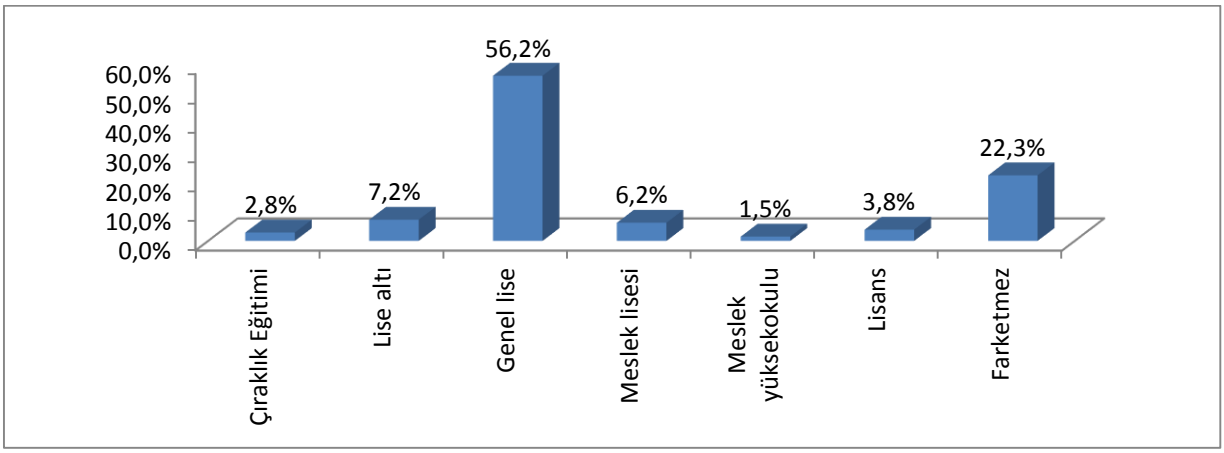

Kaynak: İPA 2016

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Elazığ ilindeki açık işlerin yüzde 56,2'sinde işverenler asgari genel lise mezunu işgücü talep etmiştir. En fazla oranda ikinci sırada herhangi bir eğitim seviyesi tercihinde bulunmadığı görülmektedir. Açık işlerin yarısından fazlası genel lise olarak ön plana çıkmıştır.

Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

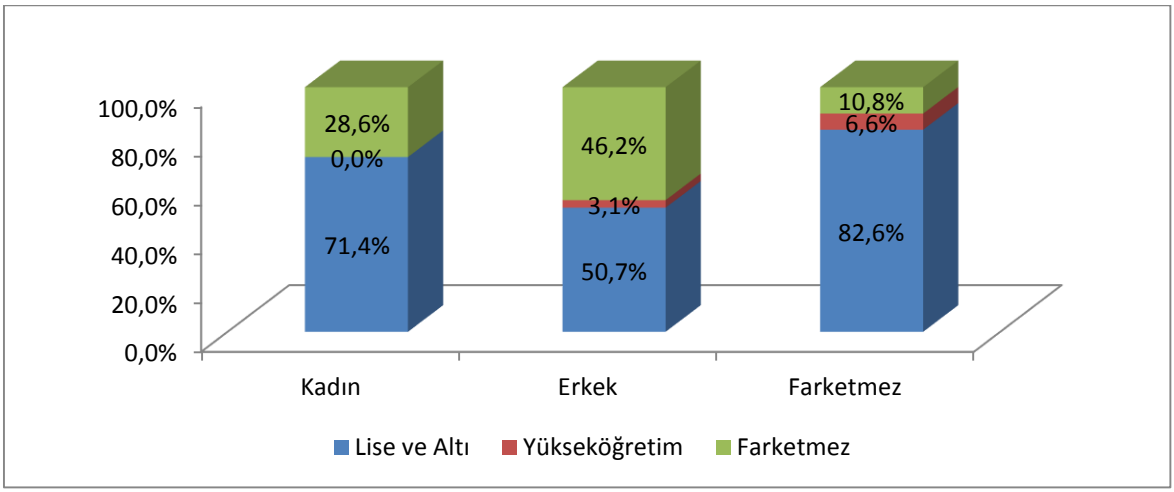

Kaynak: İPA 2016

Şekil 20'de görüleceği üzere lise ve altı seviyesi genel olarak ağırlıkta talep edilmiştir. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha fazla

oranda lise ve altı seviyesinde işgücü talep edilmiş, ayrıca yükseköğretim seviyesinde de kadın işgücü için bir talepte bulunulmamıştır. Grafikte öne çıkan bir diğer husus da; herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayarak verilen açık işlerde yükseköğretim seviyesindeki işgücü talepleri, cinsiyet tercihinde bulunulan açık işlerdeki yükseköğretim tercihine göre daha fazladır. Zira bu eğilimin nedeni, eğitimli işgücünün talep edildiği sektör ve mesleklerdeki "beyaz yakalı" istihdamı ön plana çıkmasıyla işgücü talebinde cinsiyet tercihinin eğitim tercihinin yanında çok bir anlam ifade etmemesi olarak söylenebilir.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bile bulunulması önem ifade etmemektedir. Tablo 16'da Elazığ ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

Tablo 16: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Sektörler	Fark etmez	Lise ve Altı	Yükseköğretim
Madencilik ve taş ocakçılığı	100,0%	0,0%	0,0%
İmalat	26,3%	5,3%	68,4%
İnşaat	100,0%	0,0%	0,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	41,5%	7,3%	51,2%
Bilgi ve iletişim	100,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	100,0%	0,0%
Eğitim	0,0%	100,0%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**72,4%**	**5,3%**	**22,3%**

Kaynak: İPA 2016

İşyerlerinden alınan açık işlerin tamamı için yükseköğretim seviyesinde talep verilen sadece iki sektör bulunmaktadır. Bu sektörler, Eğitim sektörü ile İmalat sektörüdür. Tamamen lise ve altı seviyesinde açık iş verilen sektörler ise Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, Eğitim ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Madencilik ve taş ocakçılığı, İnşaat, Bilgi ve iletişim, Diğer hizmet faaliyetleri sektöründeki açık işlerin tamamı herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bulunulmamıştır. Bu husus da aslında bu işlerin çok nitelik gerektirmeyen meslekler olduğunu ifade etmektedir. Bir diğer ifadeyle lise altı ya da

üniversite mezunu işgücü de işe başvuru yapsa işveren nezdinde çok bir anlam ifade etmeyecektir. İşe başvuru yapacak kişiler açısından ise; işin düşük nitelikli olmasından dolayı ortalama ya da daha yüksek bir eğitim seviyesine sahip olanların bu işlere başvuru yapmayacağı da göz önünde bulundurulmalıdır. Herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmeyen ikinci sektör ise Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü olmuştur. Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründeki açık işlerin yüzde 41,5'inde işverenler "farketmez" seçeneğini tercih etmişlerdir. Bu sektördeki açık işlerin yüzde 51,2'sinde yükseköğretim, yüzde 7,3'ünde de lise ve altı öğrenim seviyesi talep edilmiştir.

Açık işlerinde işverenlerin mutlaka belirli bir eğitim seviyesinde talep verdikleri sektörler ise; Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, Eğitim ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı

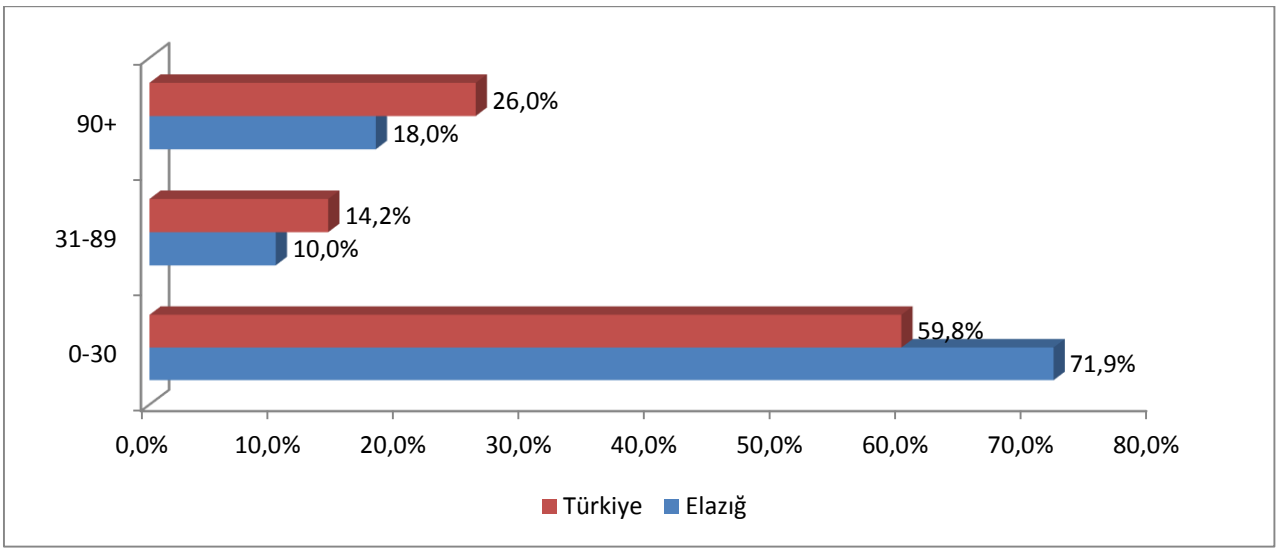

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama sürelerine göre dağılımı incelendiğinde; Elazığ ilinde açık işlerin yüzde 71,9'u 0-30 gün arasında aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneline göre daha yüksek tespit edilmiştir. 31-89 gün arasında aranan açık işlerin oranı ise yüzde 10 dur. Bu oran Türkiye geneline göre düşük gerçekleşmiş olup, 90 ve daha fazla günde aranan açık işlerin oranına bakıldığında yine Elazığ'da gerçekleşen oran Türkiye geneline göre düşük kalmıştır. Yani Elazığ ilinde açık işlerin Türkiye geneline göre daha kısa sürede karşılandığı söylenebilir.

Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Açık İş Arama Süresi	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
0-30	42,9%	45,8%	85,6%	71,9%
31-89	28,6%	18,8%	5,0%	10,0%
90+	28,6%	35,4%	9,3%	18,0%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama süresi cinsiyet bazında değerlendirilebilir. Kadın işgücü tercihinde bulunulmuş olan açık işlerde arama süresinde 0-30 gün yüzde 42,9 oranında gerçekleşmiştir. Erkek işgücü taleplerinde ise bu oran yüzde 45,8 olarak tespit edilmiştir. Kadınlarda 31-89 gün arasında açık iş arama süresi yüzde 28,6 erkekler yüzde 18,8 oranla kadınlardan daha düşük olarak gerçekleşmiştir. 90 gün ve daha fazla süredir aranan açık işlerde erkekler kadınlara nazaran daha ön plandadır.

Şekil 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

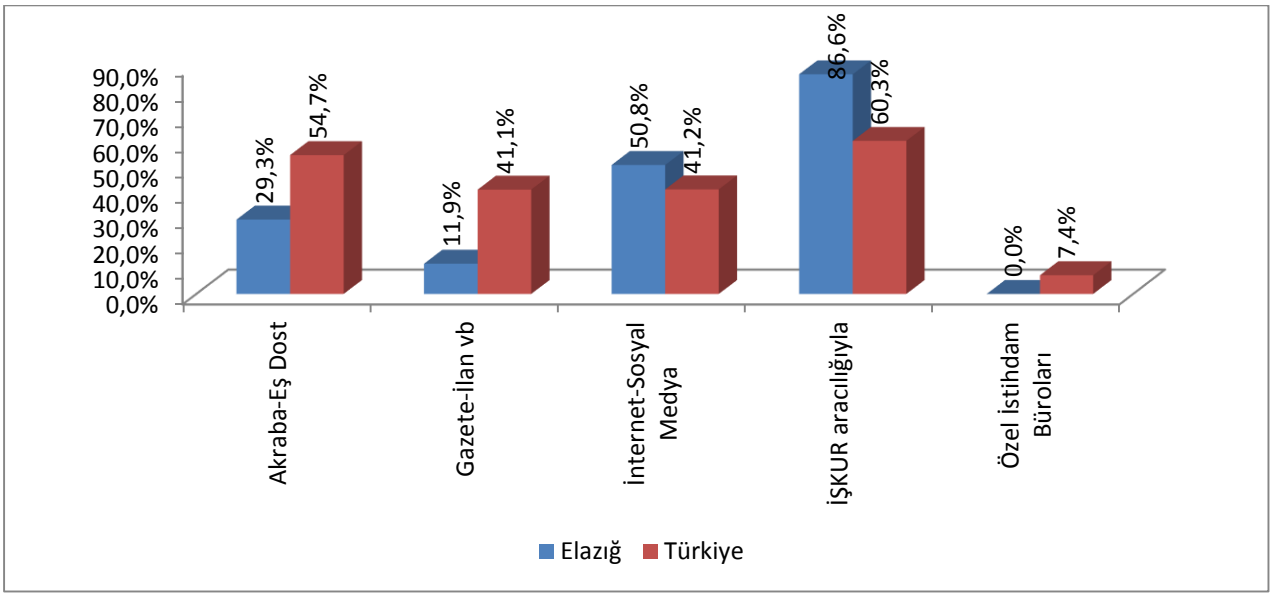

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 22'de Elazığ ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Elazığ ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 86,6 gibi

büyük bir oranı İŞKUR'a verilmiştir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 60,3 olarak gerçekleşmiştir. Elazığ ilinde işverenler daha sonra İnternet-Sosyal Medya arama kanalını kullanmıştır. Akraba-eş dost kanalı için Türkiye gerçekleşmelerinin Elazığ iline göre daha yüksek bir oranda olduğu görülmektedir.

Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

Eğitim Düzeyi/Arama Kanalları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla
Çıraklık Eğitimi	83,3%	0,0%	0,0%	16,7%
Lise altı	35,0%	0,0%	0,0%	65,0%
Genel lise	12,2%	0,8%	86,1%	98,3%
Meslek lisesi	46,1%	30,7%	0,0%	69,3%
Meslek yüksekokulu	64,6%	0,0%	0,0%	35,4%
Lisans	49,1%	38,5%	62,8%	100,0%
Farketmez	53,2%	36,2%	0,0%	78,7%
Genel Toplam	29,3%	11,9%	50,8%	86,6%

Kaynak: İPA 2016

Çıraklık eğitiminde talep verilen açık işlerde Gazete-İlan vb. İnternet-Sosyal Medya ve özel istihdam büroları hiç kullanılmazken, yüzde 83,3 gibi yüksek oranlarda Gazete-İlan İŞKUR kanalları kullanılmıştır. Lise altı seviyelerinde de yine özel istihdam büroları kullanılmamışken, yüzde 65 oranında İŞKUR aracılığıyla işverenler açık işlerini karşılamaya çalışmışlardır. Lisans öğrenim seviyesin verilen açık işlerin tamamda İŞKUR arama kanalı kullanılmıştır. Herhangi bir eğitim seviyesi tercihinde bulunulmayan açık işler için işverenler çoğunlukla İŞKUR'u arama kanalı olarak kullanmaktayken özel istihdam büroları hiç tercih edilmemiştir.

Şekil 23'te ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve yararlanmayan işverenlerin açık işlerindeki arama kanallarının dağılımı incelenecektir.

Şekil 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

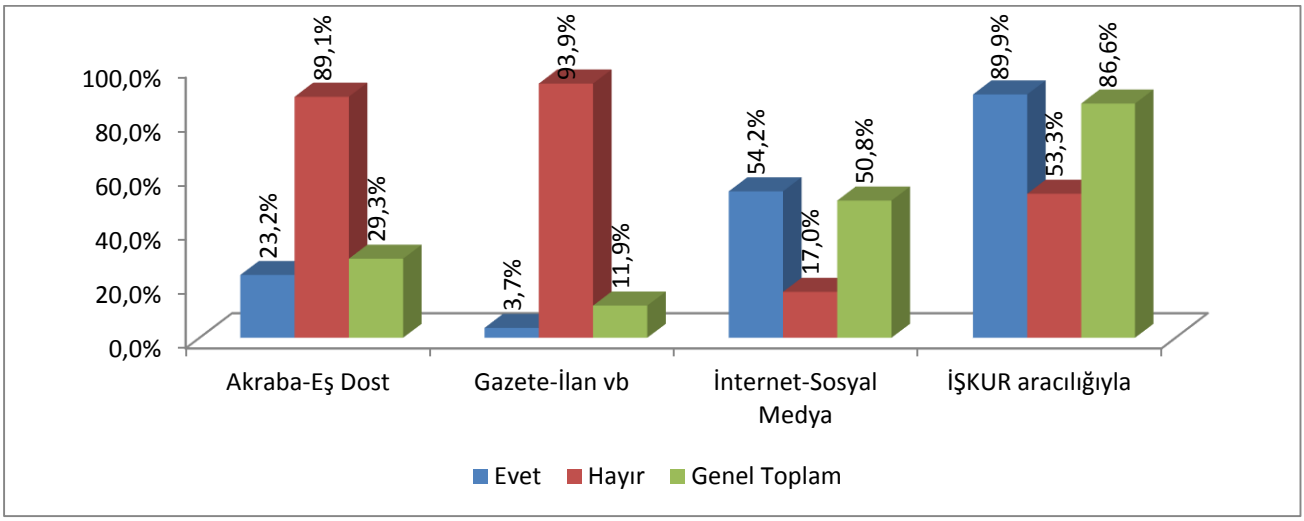

Kaynak: İPA 2016

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde yüzde 89,9 gibi önemli bir oranda İŞKUR'un arama kanalı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu oran İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri için yüzde 53,3'te kalmıştır. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmış olan işverenler açık işlerini de Kuruma bildirme yönünde eğilim sergilemişlerdir.

Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceriler	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Genel Toplam
Bilgisayar kullanımı	4	5	1	1	1
İletişim ve İfade Yeteneği	5	3	2	2	2
Takım Çalışması	3	2	3	3	3
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	1		4	4
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	4	4	5	5
Satış ve Pazarlama Becerisi	8		7	6	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	6	7	5	7	7
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	9	8		8	8
Proje Tabanlı Çalışma	7	6	6	9	9

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alanı oluşturmaktadır.

Elazığ ilinde genel olarak açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Bilgisayar kullanımı gelmektedir. İkinci sırada ise İletişim ve İfade Yeteneği ve daha sonra Takım Çalışması, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve tecrübe, Satış ve Pazarlama becerisi, Hesap

Yapabilme (Analitik Beceri), Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Proje Tabanlı Çalışma becerisi gelmektedir.

İŞKUR üzerinden piyasaya sunulan açık işlerde ise bütün beceriler talep edilmektedir.

Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

Meslek Grubu	Açık İş Sayısı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	107
Hizmet Ve Satış Elemanları	22
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	21
Profesyonel Meslek Mensupları	14
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	25
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	13
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	10
Genel Toplam	**213**

Kaynak: İPA 2016

Elazığ ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 50'dir. İkinci sırada ise Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu bulunmaktadır.

Açık sayısının yanında daha çok açık iş oranları önemlidir. Tablo 21'de meslek gruplarına göre açık iş oranları bulunmaktadır.

Elazığ ili için tespit edilen yüzde 1,1 açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranının en yüksek oranda yüzde 4,1 ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırayla Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Hizmet Ve Satış Elemanları gelmektedir.

Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

Meslek Grupları	Açık İş Oranı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	4,1%
Hizmet Ve Satış Elemanları	0,8%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0,4%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	1,0%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1,1%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1,1%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	0,3%
Yöneticiler	0,0%
Genel Toplam	**1,1%**

Kaynak: İPA 2016

Özellikle Yöneticiler ve Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunda açık iş olmadığından açık iş oranı da sıfır görünmektedir.

İl geneli açık iş oranının altında bulunan meslek grupları ise Hizmet Ve Satış Elemanları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Profesyonel Meslek Mensupları, Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılardır.

Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	42,9%	3,3%	72,6%	50,3%
Hizmet Ve Satış Elemanları	14,3%	10,8%	10,1%	10,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0,0%	16,9%	7,1%	9,9%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	42,9%	4,9%	5,8%	6,8%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	0,0%	38,5%	0,0%	11,9%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	10,8%	4,4%	6,2%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	0,0%	14,7%	0,0%	4,5%
Yöneticiler	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2016

İşverenler kadın işgücü tercihinde bulundukları açık işlerinde yüzde 42,9 oranında Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar; yüzde 14,3 oranında Hizmet Ve Satış Elemanları; yüzde 42,9 oranında Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda istihdam etmek istediğini bildirmişlerdir. Erkek işgücü taleplerinin ise daha fazla meslek grubunda olduğu görülmektedir. Örneğin; Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda kadın işgücü tercihinde bulunulan açık işlerde hiç talep bulunmazken, erkek işgücü taleplerinde yüzde 38,5'si bu meslek grubunda verilmiştir.

Ayrıca yukarıdaki tabloda görülen oranlardan farklı olarak Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubu, herhangi bir cinsiyet tercihinde en fazla oranda bulunmayan bir alan olmuştur. Zira bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 72,6'sında işverenler "fark etmez" seçeneğini tercih etmişlerdir.

En fazla oranda erkek işgücü tercihinde bulunulmuş olan meslek grupları ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı ve Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grupları olmuştur.

Tablo 23'te ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar için ilk sırada Bilgisayar kullanımı, ikinci sırada İletişim ve İfade Yeteneği gelmiştir. Daha sonra ise Takım Çalışması becerisi ön plana çıkmıştır.

Hizmet ve Satış Elemanları için ise ilk sırada Satış ve Pazarlama Becerisi, daha sonra Takım Çalışması ile Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerileri önemlidir.

Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Takım çalışması ön plana çıkmıştır.

Profesyonel Meslek Mensupları ise ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi talep edilmektedir.

Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek gruplarında Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerileri, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek gruplarında Takım Çalışması. Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda ise ilk sıralamada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerileri önemini korumuştur.

Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

BECERİLER	Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	Hizmet Ve Satış Elemanları	Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	Profesyonel Meslek Mensupları	Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	GENEL TOPLAM
Bilgisayar kullanımı	1	4		2				1
İletişim ve İfade Yeteneği	2	6		4	3			2
Takım Çalışması	3	2	2	6	6	1	2	3
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	5	5	1		1		3	4
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	4	3		1	2	2	1	5
Satış ve Pazarlama Becerisi		1						6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	6	7		3	5	3		7
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme				7	4			8
Proje Tabanlı Çalışma				5				9

Kaynak: İPA 2016

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grupları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	6,8%	2,8%	94,3%	97,2%	0,0%
Hizmet Ve Satış Elemanları	40,9%	0,0%	9,1%	90,9%	0,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	52,7%	24,0%	0,0%	66,5%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	55,9%	21,8%	35,6%	100,0%	0,0%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	56,0%	28,0%	0,0%	56,0%	0,0%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	38,1%	38,1%	0,0%	100,0%	0,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	79,0%	21,0%	0,0%	44,4%	0,0%

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Profesyonel Meslek Mensupları ve Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin yüzde 100'ü İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur.

Bu tabloda öne çıkan bir diğer husus arama kanalları içinde meslek grupları bazında en yüksek oranda kullanılan iki arama İŞKUR olmuştur.

Tablo 25: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	1			2			3	
Satış Danışmanı	6	4	5	4	1		2	3
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)		1	5	4		3		2
Beden İşçisi (Genel)		1						
Elektrik Teknisyeni							1	2
Garson (Servis Elemanı)	1	2						3
Muhasebeci	1		2	4				3
Ekmek Dağıtım Elemanı		1					2	
Boyacı-Metal		1	3	3			2	4
Diğer Özel Eğitim Öğretmenleri				2			3	1

Kaynak: İPA 2016

Tablo 25'te Elazığ ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi mesleğinde becerilerdeki ilk öncelik Bilgisayar Kullanımı yer almaktadır Satış Danışmanı mesleğinde ise talep edilen becerilerin Satış ve Pazarlama Becerisi gelmektedir. Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik) mesleği için ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi öncelikli olarak talep edilmiştir. Beden İşçisi (Genel) mesleği için ise sadece Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Elektrik Teknisyeni mesleği için öncelikli Takım Çalışması becerisi, Garson (Servis Elemanı) ve Muhasebeci mesleğinde öncelik olarak Bilgisayar Kullanımı becerisi öncelikli olarak talep edilmiştir. Ekmek Dağıtım Elemanı ve Boyacı-Metal meslek grupları için sadece Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ilk önceliği mevcuttur.

Diğer Özel Eğitim Öğretmenleri mesleğinde istenen becerilerde ilk sırayı Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi almaktadır.

Tablo 26: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Genel Toplam
Muhasebeci	Kasap (Et Hazırlayıcı)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Büro Memuru (Genel)	Garson (Servis Elemanı)	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)
Satış Danışmanı	Şoför (Yolcu Taşıma)	Satış Danışmanı
Sekreter	Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	Beden İşçisi (Genel)
	Mobilya Ve Dekorasyon Montaj İşçisi	Elektrik Teknisyeni
	Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	Muhasebeci
	Kamyonet Şoförü	Pazarlamacı
	Depo Sorumlusu	Garson (Servis Elemanı)
	Forklift Operatörü	Ekmek Dağıtım Elemanı
	Oksi-Gaz Kaynakçısı	Şoför-Yük Taşıma

Kaynak: İPA 2016

Elazığ ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), Satış Danışmanı, Beden İşçisi (Genel), Elektrik Teknisyeni, Muhasebeci, Pazarlamacı, Garson (Servis Elemanı), Ekmek Dağıtım Elemanı ve Şoför-Yük Taşımadır.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise Muhasebeci, Büro Memuru (Genel), Satış Danışmanı, Sekreterdir.

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan meslekler de Kasap (Et Hazırlayıcı), Garson (Servis Elemanı), Şoför (Yolcu Taşıma), Fırıncı Ustası-Unlu Mobilya Ve Dekorasyon Montaj İşçisi, Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü, Kamyonet Şoförü, Depo Sorumlusu Forklift Operatörü ve Oksi-Gaz Kaynakçısı meslekleridir.

Tablo 27: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceriler	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Takım Çalışması	3	3	1	1
İletişim ve İfade Yeteneği	2	4	2	2
Bilgisayar kullanımı	1	7	3	3
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	5	2	4	4
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	4	1	6	5
Satış ve Pazarlama Becerisi			5	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)		6	7	7
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme		5		8
Proje Tabanlı Çalışma		8	8	9

Kaynak: İPA 2016

Kadın ve erkekler için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralaması ilk iki sırada farklılık göstermektedir. Kadınlarda ilk öncelik Bilgisayar Kullanımı iken, erkeklerde ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olarak tespit edilmiştir. Herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde ise ilk öncelik Takım Çalışması, ikinci öncelik de İletişim ve İfade Yeteneği becerisi olarak görülmektedir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Elazığ ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Şekil 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

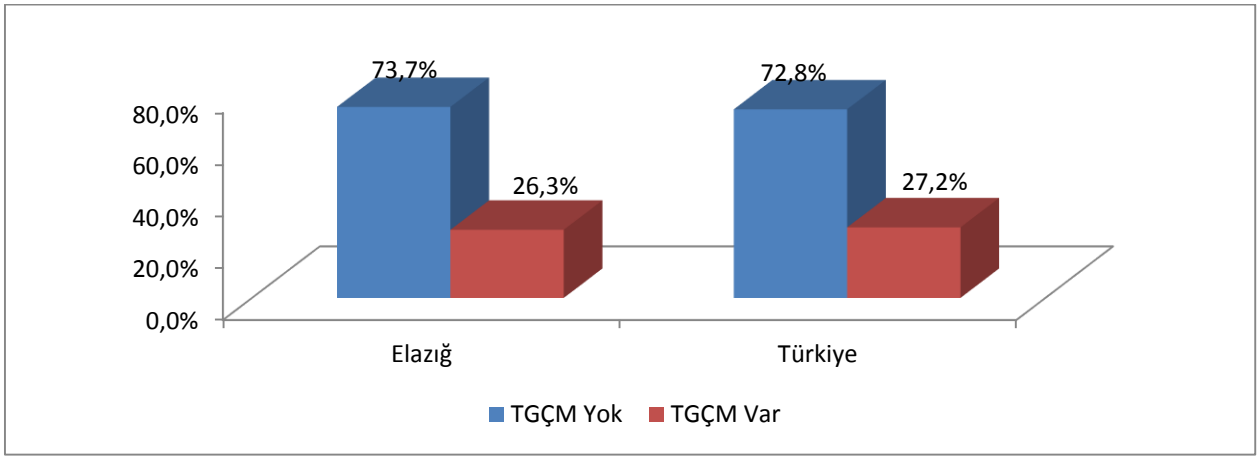

Kaynak: İPA 2016

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20 + istihdamlı 95 bin 620 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 970 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Elazığ ilinde ise 20+ istihdamlı 506 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 133 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 26,3 ile Elazığ ilinin eleman temininde ülke genelinden daha az güçlük çektiği görülmektedir.

Şekil 25: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

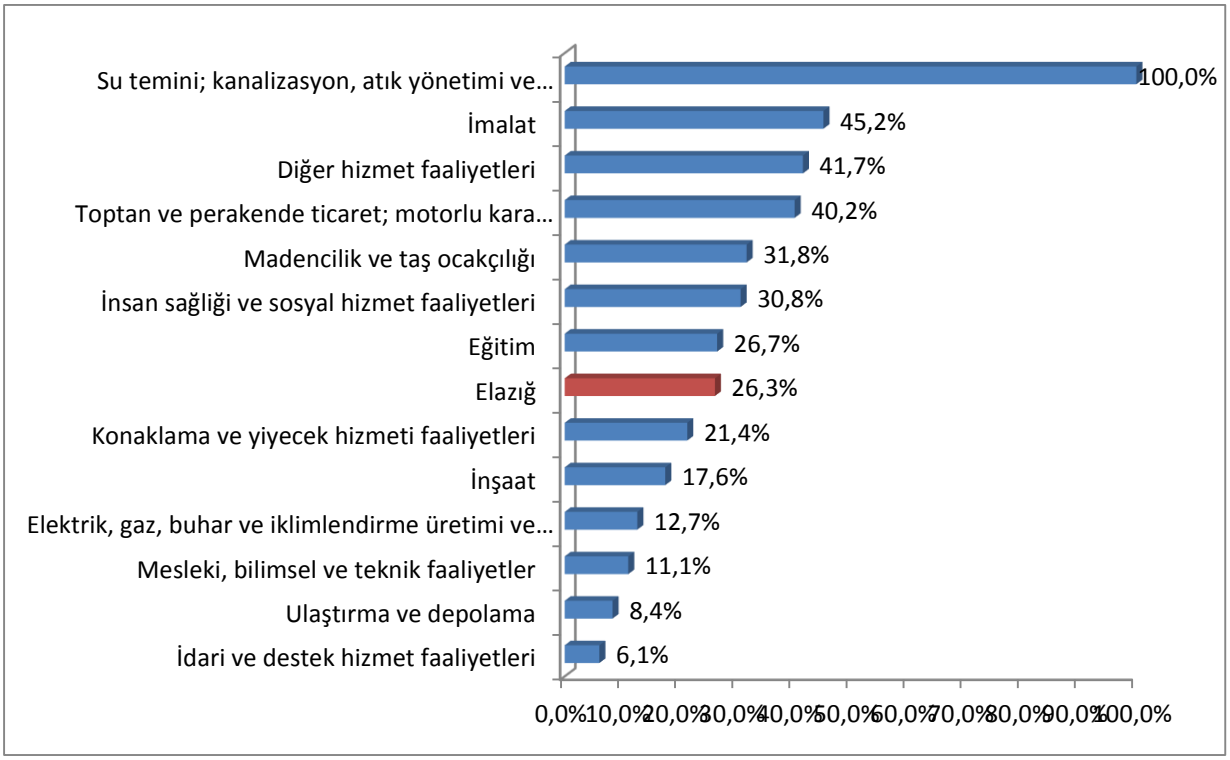

Kaynak: İPA 2016

Elazığ ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde il ortalamasının altında kalan sektörler Konaklama ve Yiyecek hizmeti faaliyetleri, İnşaat, Elektrik, gaz, buhar, ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, Ulaştırma ve depolama ve İdari ve destek hizmet faaliyetleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe olduğu görülmektedir. Söz konusu sektördeki mevcut işyerlerinin az olması ile birlikte bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

İnşaat sektörü gibi Elazığ ilinde işyeri sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çekilen işyeri oranının il ortalamasının altında yer alması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 28: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
Madencilik ve taş ocakçılığı	25
İmalat	120
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	6
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2
İnşaat	134
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	98
Ulaştırma ve depolama	9
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	14
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	6
Eğitim	11
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	16
Diğer hizmet faaliyetleri	9
Genel Toplam	**450**

Kaynak: İPA 2016

Elazığ ilinde 450 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İnşaat sektörü ve İmalat sektörlerinde yoğunlaşıldığı görülmektedir. Bu iki sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Elazığ ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 56 ‘sını oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Elazığ ilinde toplam çalışanların yüzde 29 ‘u bu sektörlerde çalışmaktadırlar. Araştırma sonuçlarına göre özellikle İmalat sektörü, Türkiye geneli verilerde de sayısal olarak mevcut istihdamı en fazla olan ve eleman temininde de en çok güçlük çekilen sektörler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Şekil 26: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

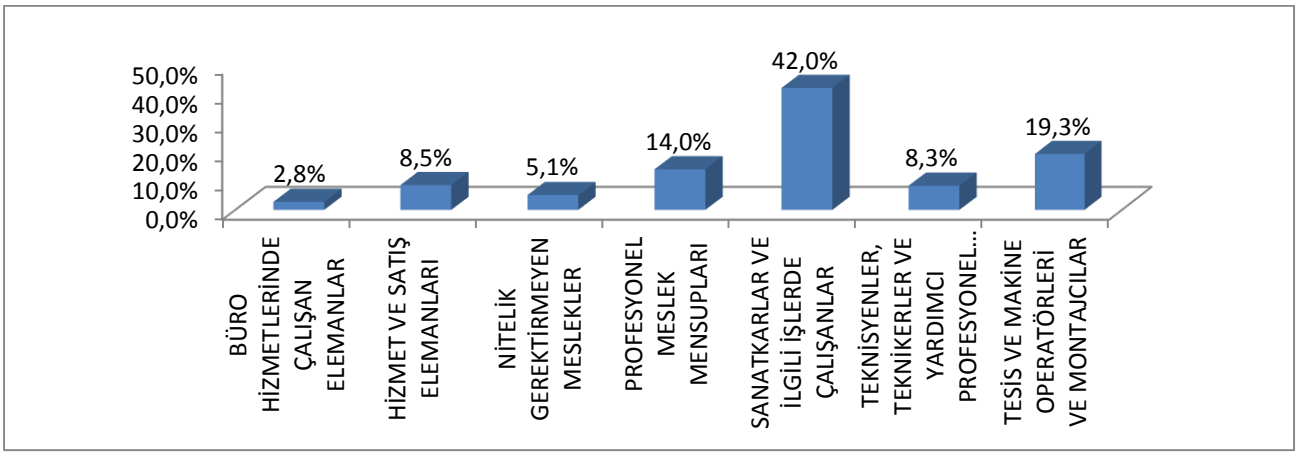

Kaynak: İPA 2016

Elazığ ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 189 kişi ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 42'si bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de 20 + istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı en yüksek ikinci sırada Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunun olması, bu meslek grubunun ihtiyaçlarının sadece Elazığ ili ile sınırlı olmadığını göstermektedir. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubu hem ülke geneli hem de Elazığ ilinde eleman temininde en az güçlük çeken meslek grubudur.

Tablo 29: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

Meslekler	TGÇM Oranı
Elektrikçi (Genel)	4,8%
Sıhhi Tesisatçı	4,5%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	4,2%
Sıvacı	3,9%
Muhasebeci	3,6%
Beden İşçisi (İnşaat)	3,3%
Satış Danışmanı	2,9%
Elektrik Teknikeri	2,7%
Hemşire	2,7%
Alçı Sıva Uygulayıcısı	2,6%

Kaynak: İPA 2016

Elazığ ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 22 kişi ile Elektrikçi(Genel) mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 20 kişi ile Sıhhi Tesisatçı, 19 kişi ile Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik) meslekleri takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Elektrikçi (Genel) ve Satış Danışmanı ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Elazığ ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Elektrikçi (Genel), Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), Muhasebeci mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

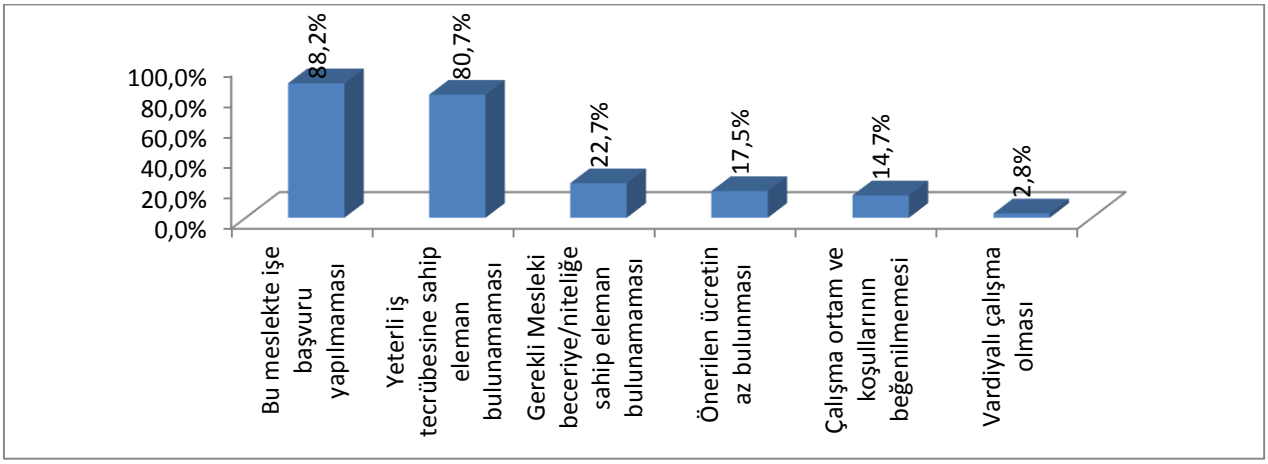

Kaynak: İPA 2016

Elazığ ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Bu meslekte işe başvuru yapılmaması yer almaktadır. Bu neden Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı ile farklılık göstermektedir.

TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Bu meslekte işe başvuru yapılmaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında kişilerin kendilerine olan güvenleri artacak ve sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Şekil 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

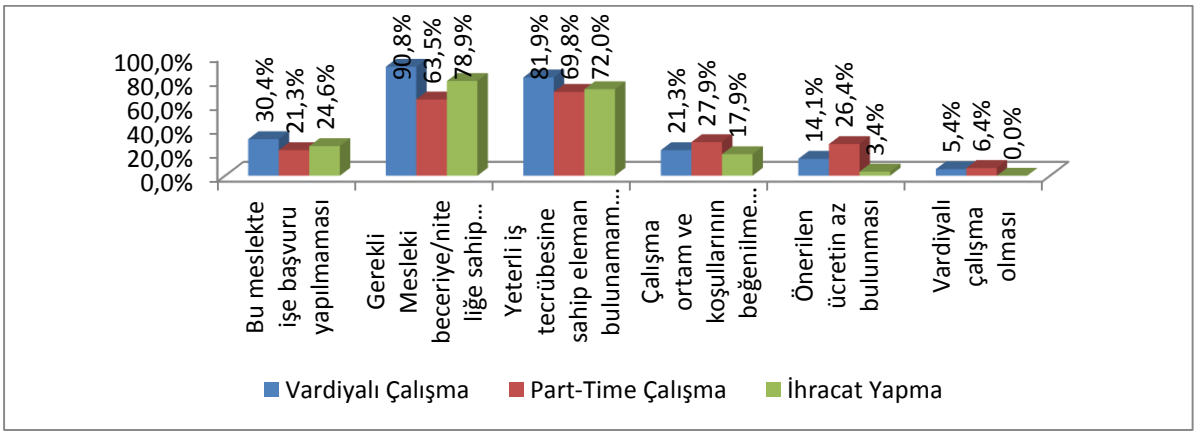

Kaynak: İPA 2016

Elazığ ilinde işyerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, işyerinin ihracat yapıp yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa; her üç duruma sahip işyerlerinde de oranları değişmektedir. Vardiyalı çalışmanın olduğu işyerinde TGÇM nedenlerinden ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. İhracat yapan işyerlerinde bu nedene ilişkin oranının yüzde 78,9 olarak hesaplanması ile biraz daha belirgindir. Ayrıca Elazığ ili hatta ülke geneli işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmelerinin de aynı nedene dayanması sebebiyle, bu husus genel bir problem halini almaktadır.

Tablo 30: Meslek Grubuna Göre TGÇM Nedenleri

Meslek Grupları	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	8,1%	82,3%	58,3%	9,5%	9,5%	0,0%
Hizmet Ve Satış Elemanları	21,0%	100,0%	68,6%	20,9%	18,3%	5,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	21,8%	73,9%	13,6%	39,2%	4,4%	4,4%
Profesyonel Meslek Mensupları	45,2%	80,6%	82,1%	10,7%	17,6%	9,1%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	13,5%	89,3%	90,3%	13,4%	12,3%	0,0%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	13,3%	97,3%	97,3%	18,7%	23,3%	0,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	33,3%	87,0%	78,1%	24,9%	16,0%	4,7%
Genel Toplam	**22,7%**	**88,2%**	**80,7%**	**17,5%**	**14,7%**	**2,8%**

Kaynak: İPA 2016

Elazığ ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması nedeni en çok tercih edilen nedenlerdendir. Öyle ki, yedi meslek grubundan altı tanesi için en yüksek oranda söz konusu neden işaretlenmiştir.

Tablo 31: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
Elektrikçi (Genel)	10,9%	90,3%	100,0%	4,7%	0,0%	0,0%
Sıhhi Tesisatçı	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	0,0%	94,6%	94,6%	0,0%	0,0%	0,0%
Sıvacı	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Muhasebeci	24,7%	93,8%	87,6%	12,4%	24,7%	6,2%
Beden İşçisi (İnşaat)	20,2%	79,8%	0,0%	20,2%	0,0%	0,0%
Satış Danışmanı	46,2%	100,0%	76,9%	23,1%	38,5%	0,0%
Elektrik Teknikeri	0,0%	91,8%	100,0%	0,0%	46,5%	0,0%
Hemşire	100,0%	41,7%	91,7%	0,0%	50,0%	0,0%
Alçı Sıva Uygulayıcısı	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
ELAZIĞ	**22,7%**	**88,2%**	**80,7%**	**17,5%**	**14,7%**	**2,8%**

Kaynak: İPA 2016

Elazığ ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Sıhhi Tesisatçı, Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), Sıvacı, Muhasebeci, Beden İşçisi (İnşaat), Satış Danışmanı ve Alçı Sıva Uygulayıcısı meslekleri olmak üzere toplam on meslekten yedi tanesinin temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olduğu görülmektedir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü

Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yıl öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Elazığ ilinde 2016 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 16,1'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Elazığ ilinde işverenlerin yüzde 17,8 'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2'si istihdamın artacağını öngörürken Elazığ 'de bu sayının yakın olması Türkiye geneliyle benzer durum olduğunu göstermektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke geneli ile yine benzerlik göstererek yüzde 2,7 olarak öngörülmüştür.

Tablo 32: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artacak	Azalacak	Değişmeyecek	Fikrim Yok
Madencilik ve taş ocakçılığı	9,1%	4,5%	63,6%	22,7%
İmalat	23,8%	1,2%	52,4%	22,6%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	12,7%	0,0%	61,9%	25,4%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
İnşaat	13,0%	2,2%	65,0%	19,9%
Toptan ve perakende ticaret	29,9%	1,1%	39,1%	29,9%
Ulaştırma ve depolama	20,9%	0,0%	66,6%	12,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	14,3%	3,6%	64,3%	17,9%
Bilgi ve iletişim	25,0%	25,0%	25,0%	25,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	33,3%	0,0%	66,7%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	11,1%	0,0%	66,7%	22,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	3,0%	15,2%	63,6%	18,2%
Eğitim	13,3%	0,0%	40,0%	46,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	15,4%	0,0%	38,5%	46,2%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	41,7%	0,0%	37,5%	20,8%
Genel Toplam	17,8%	2,7%	23,4%	56,1%

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Diğer hizmet faaliyetleri, Finans ve sigorta faaliyetleri ile Toptan ve perakende ticaret

sektörlerinde olduğu görülmektedir. Özellikle bu mesleklerin artacağı yönünde tahminde bulunması, bu sektörlerin önümüz yıl Elazığ 'da işgücü piyasasında önemli ölçüde dalgalanmalar oluşturabileceğini göstermektedir.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ile Gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinde bulunan tüm işyerleri gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamışlardır.

Tablo 33: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Madencilik ve taş ocakçılığı	22	1,2%
İmalat	148	4,5%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	5	0,6%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	0,0%
İnşaat	198	8,8%
Toptan ve perakende ticaret	131	3,9%
Ulaştırma ve depolama	47	5,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	105	12,5%
Bilgi ve iletişim	-100	-6,7%
Finans ve sigorta faaliyetleri	3	25,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2	2,9%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	-349	-17,6%
Eğitim	14	1,8%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	3	0,3%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	8	4,5%
Genel Toplam	235	1,2%

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2016 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 2,8 artacağı beklenmekte olup Elazığ 'da ise bu oran, yüzde 1,2 olarak görülmektedir.

Bilgi ve iletişim ve İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörleri dışındaki tüm sektörlerde artış tahmin edilmektedir. Sayısal olarak artışın daha fazla İnşaat sektöründeki artıştan kaynaklanacağı öngörülmektedir. Öyle ki Elazığ'da beklenen bin 235 kişilik istihdam artışının yarısından fazlasının bu sektörde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Net istihdam değişim oranlarına göre ise çalışan sayılarındaki farklılık, bu sıralamayı değiştirmektedir. Öyle ki en yüksek net istihdam değişim oranı, Finans ve sigorta faaliyetleri sektörüne ait iken İnşaat sektörü sıralamada daha alt sıralarda yer almakla beraber en düşük net istihdam değişim oranının İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörüne ait olduğu görülmektedir.

Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	-64	-2,6%
Hizmet Ve Satış Elemanları	-26	-1,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	-116	-2,4%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri	6	1,1%
Profesyonel Meslek Mensupları	48	3,2%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	213	9,6%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel	24	1,9%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	149	5,1%
Yöneticiler	1	0,2%
Genel Toplam	235	1,2%

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimi incelendiğinde; Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinde net istihdam değişimi en yüksek meslek grubu, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar olarak tespit edilmiştir. Elazığ ilinde de benzer tespitle ilk sırada aynı meslek grubu yer alırken sayısal olarak en çok artış, sırasıyla Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar gruplarında beklenmektedir. Bu iki meslek grubunun net istihdam artış beklentisinin toplamı, Elazığ ilinde beklenen tüm artışın daha fazlasını oluşturmaktadır.

En az artış beklentisi ise Yöneticiler ile Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grupları olup tüm artışın yalnızca yüzde 3'ünü oluşturmaktadırlar.

Net istihdam değişim oranlarına göre ise yine net istihdam değişimi gibi birinci ve ikinci sırada sırasıyla Sanatkârlar ve İlgili İşlerde çalışanlar ve Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar olarak tespit edilmiştir. Yöneticiler meslek grubu ise net istihdam değişimi ile paralel olarak yüzde 0,2 net istihdam değişimi oranı ile son sırada yer almaktadır.

Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Veri Giriş Kontrol İşletmeni
Kamyon Şoförü	Temizlik Görevlisi (Hastane)
Satış Danışmanı	Özel Güvenlik Ve Koruma Meslek Elemanı
Garson (Servis Elemanı)	Diğer Kahyalar Ve İlgili Servis Nezaretçileri
Soğuk Demirci	Güvenlik Görevlisi
Plastik Doğramacı /Pvc Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	Büro İşçisi
Sıvacı	Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine İle)
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	Ustabaşı/Postabaşı/Formen/Atölye Sorumlusu
Beden İşçisi (İnşaat)	Hamurkar
Muhasebeci	Depo Sorumlusu

Kaynak: İPA 2016

Elazığ ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Kamyon Şoförü, Satış Danışmanı, Garson (Servis Elemanı), Soğuk Demirci, Plastik Doğramacı /Pvc Doğrama-İmalat Ve Montajcısı, Sıvacı, Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), Beden İşçisi (İnşaat), Muhasebeci meslekleri olup en fazla azalış Veri Giriş Kontrol İşletmeni olarak görülmüştür.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Satış Danışmanı ve Kamyon Şoförü meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Buradan Elazığ ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Bunun yanı sıra Elazığ ilinde istihdam artışı beklenen Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi mesleği ile Satış Danışmanı meslekleri, Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinde de istihdam artışı beklenen ilk on meslek içerisinde yer almaktadır. Bu minvalde hem Elazığ ili için hem de ülke geneli için bu mesleklerde daha fazla istihdam sağlanacağı öngörülmektedir.

Şekil 29: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO

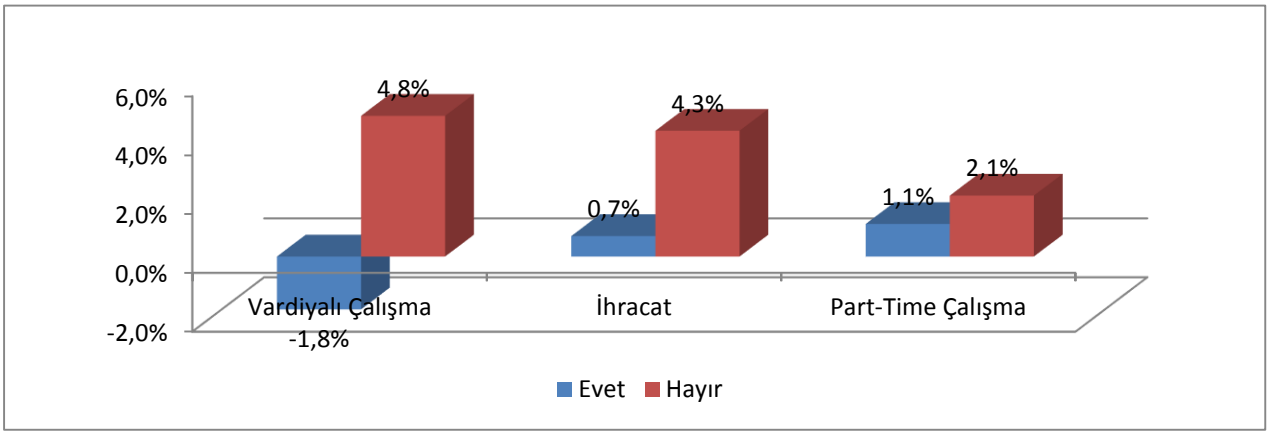

Kaynak: İPA 2016

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında part-time çalışma ve ihracat yapma olmak üzere iki özelliğe sahip işverenlerin benzer eğilimler sergilediğini görmekteyiz. Vardiyalı çalışmanın olduğu işyerlerinde ise bu durumun tam tersi durumu söz konusudur. Elazığ ili için yüzde 1,2 olan net istihdam değişim oranı, bu üç özelliğe sahip işyerlerinin üç türünde de daha düşük olarak hesaplanmaktadır. Bu da vardiyalı çalışma, part-time çalışma veya ihracat yapan işverenlerin önümüzdeki dönem, bu üç özelliğe de sahip olmayan işverenlere nazaran daha düşük istihdam artışı beklediğini göstermektedir.

Bu sonuç, Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerleri için de geçerli olup ülke geneli yüzde 2,8 net istihdam değişim oranından, bu üç özellikten birine sahip olan işyerlerinin net istihdam değişim oranları, daha düşük olarak hesaplanmıştır.

Şekil 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri

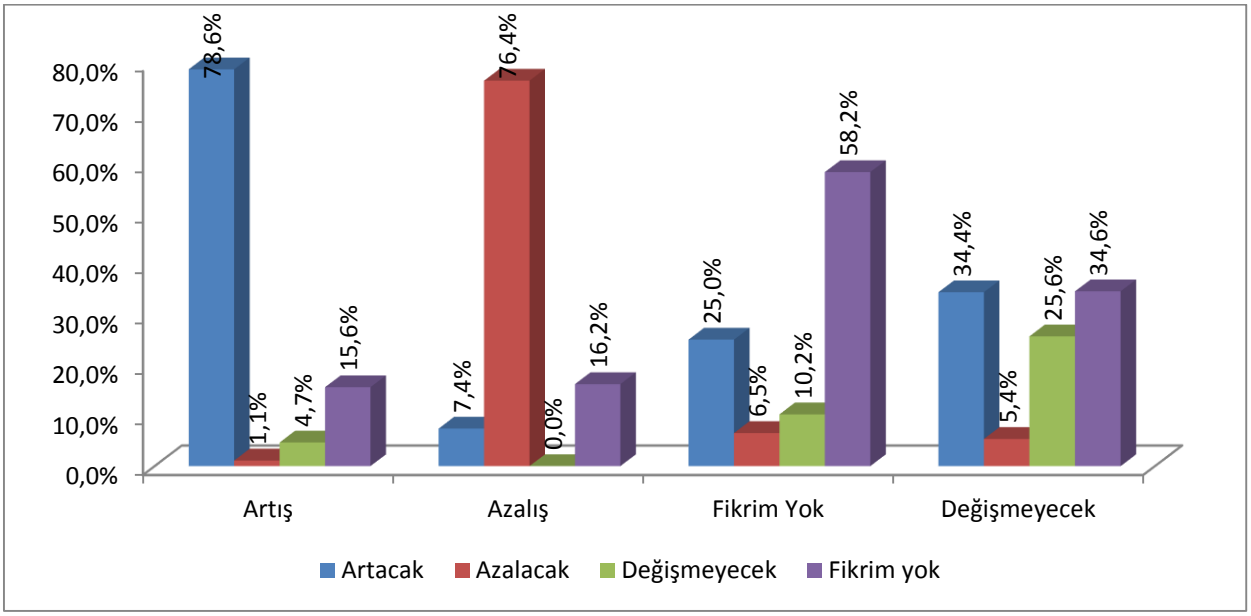

Kaynak: İPA 2016

Elazığ ilinde işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentilerine göre beş yıl sonraki istihdam değişim beklentileri incelendiğinde işveren beklentilerinin birbirleriyle örtüştükleri görülmektedir. Bir yıl sonrası için istihdam artışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 17,8'ini oluşturmaktadır. Bir yıl sonra artış bekleyen işverenlerin ise yüzde 78,6 'sının beş yıl sonrası için artış beklediği görülmekte iken yüzde 1,1'i ise azalış beklediği görülmektedir. Buradan işverenlerin yüzde 1,1'inin önümüzdeki dönemde istihdam artışı beklerken uzun vadede azalış beklemekte oldukları anlaşılmaktadır.

Bir yıl sonrası için istihdam azalışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 3,6'sını oluşturmaktadır. Önümüzdeki dönemde istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 76,4' ü beş yıl sonrası için de azalış beklemektedir. Bunun yanı sıra kısa vadede istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 7,4'sı beş yıl sonrası için istihdam artışı beklemektedir.

Önümüzde ki dönemde istihdamın değişmeyeceğini ifade eden işverenler, toplam işverenlerin yüzde 37,7 'unu oluşturmaktadırlar. Bunlardan yüzde 25, 6'lık kısmı ise hem kısa vadede hem de beş yıl sonrasında yine istihdamın mevcut durumunu koruyacağını ifade etmişlerdir.

İşverenlerin yüzde 34,5'lik kısmı ise bir yıl sonrası için istihdam artışı/azalışı hakkında herhangi bir öngörülerinin olmadığını beyan etmişlerdir. Önümüzdeki dönem için öngörüsü olmayanların da yüzde 58,2'ü uzun vadede de herhangi bir tahminde bulunamamışlardır.

Bu minvalde araştırma sonuçlarına göre işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentileri ile beş yıl sonraki beklentileri birbirleriyle tutarlı olup önümüzdeki dönem için işveren hangi beklenti içindeyse beş yıl sonra da aynı eğilimde olduğu anlaşılmaktadır.

SONUÇ

İşgücü Piyasası Analizi raporunun, Talep Araştırması çerçevesinde en önemli amaçlarından bir tanesi en genel anlamıyla aktif işgücü politikalarının tümüne veri sağlamaktır. Esasında ise işgücü piyasasında özellikle talep açısından ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerini tespit etmek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliğin giderilmesine yönelik politika ve önerilerin geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Özellikle il bazında işgücü piyasasına ilişkin verilerin az olması, Talep Araştırması'nın katkılarını daha kıymetli hale getirmektedir.

Elazığ ili işgücü piyasası araştırması kapsamında toplamda 544 işyeri ziyaret edilmiş olup, 472 tane işyeri ile yüz yüze görüşülerek 2016 Yılı İPA İşyeri Bilgi Formu uygulanmıştır. Bu araştırma kapsamında işverenlere kişilerin cinsiyet, beceriler, öğrenim durumları gibi talep özellikleri sorulmuş, aranan özelliklerin nicel ve nitel bilgileri araştırılmaya çalışılmıştır. Aynı zamanda işyeri büyüklükleri, işyerlerinin yaşı, sektör özellikleri ile çalışan özellikleri arasında kurulacak bağlantı ile iş arayan-işveren arasında nasıl bir ilişki kurulabileceği noktasında veriler toplanmıştır.

Elazığ ili İşgücü piyasası Analiz raporunun temel yaklaşımı işsizliğin azaltılması ve istihdamın arttırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Bu doğrultuda ele alınacak temel husus İşgücü arzı ve talebi arasındaki eşleşmeme, diğer bir ifade ile dengesizliktir. Dengesizliği ortaya çıkartabilmek için ilin işgücü arz ve talep yapılarının birlikte ele alınarak analiz edilmesi gerekmektedir.

Eğitim, işgücüne katılma oranını ve istihdam edilebilirliği olumlu etkilemektedir. İyi eğitilmiş, yeterli mesleki eğitim almış işgücünün iş arama süresinin daha kısa olacağı ifade edilmektedir. Bu noktada eğitim kurumları, işletmeler ve iş arayanların etkin bir iletişimi ve işbirliği son derece önemlidir. Yıllardır dile getirilen bu gerçeğin işlerliği bir an önce sağlanmalıdır. Bu konuda Kurumumuzun UMEM ve İşbaşı Eğitim Programları öncü niteliğindedir ve tarafların katkısıyla daha da geliştirilmelidir.

Ekonomik büyüme sürecinde, hızlı rekabetin doğurduğu yeni ortamda, piyasaya uygun istihdam politikalarının oluşturulmasında, bireysel gelişme ve vatandaşlık duygularının artırılmasında, eskiden beri önemli bir rol üstlendiği bilinen eğitim, işgücü piyasası için aktif bir politika aracıdır.

Eğitim; işsizlikle mücadelede, istihdamın artırılmasında, genç işgücüne meslek kazandırılmasında, uzun süreli işsizlerin de başka sektörlerde ve başka mesleklerle istihdamını sağlayacak bilgi, beceri ve yeterlilikleri kazandırmasında önemli bir araçtır. Ancak eğitimin yararlı olabilmesi ihtiyaçlara ve beklentilere, yani istihdam edilebilirliğe katkı sağlamasıyla doğrudan alakalıdır.

EKLER

EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2016 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 3.536 TL (üçbinbeşyüzotuzaltı Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

Işyerinin Yasal Unvanı :.....

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....

MAHALLE :.....

CADDE/SOKAK :.....

İÇ/DIŞ KAPI NO :.....

TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı: ..... Unvanı :.....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta :..... İmza/Kase: .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayır ise 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(..... Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐

Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐ Mesleki Eğitim Kursu ☐

Kısa Çalışma Ödeneği ☐ Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I-MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			Ilgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz ** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık Işiniz Için Ne Kadar Süredir Eleman Arıyorsunuz? 1. 0-30 Gün 2. 31-89 Gün 3. 90+ Gün
				1	2	3	1	2	3	

*Önem derecesine göre EN FAZLA 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2017 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ ➡ **12.Soruya Geçiniz.**

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek Işaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

12) 5 yıl sonra işyerinizde çalışan sayısının ne yönde olmasını bekliyorsunuz?

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

13) 5 yıl sonra içinde bulunduğunuz sektörün durumunun nasıl olacağını bekliyorsunuz?

Daha iyi olacak ☐ Daha kötü olacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

14) 5 yıl içerisinde sektörünüzü değiştirmeyi düşünüyor musunuz?

Evet, düşünürüm ☐ Hayır, düşünmem ☐

15) İşbaşı Eğitim Programlarından yararlanma süresinin 6 aydan 12 aya çıkarılmasının istihdama etkisinin nasıl olacağını düşünüyorsunuz.

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐

16) Doğum sonrası Yarı Zamanlı Çalışmanın kadın istihdamını ne yönde etkileyeceğini belirtiniz.

Kadın istihdamını Arttıracak ☐ Kadın İstihdamını Azaltacak ☐ Değişmeyecek ☐

2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI

İl Adı	2_9	10_19	20+	Genel Toplam
ADANA	296	80	2.123	2.499
ADIYAMAN	25	19	349	393
AFYONKARAHİSAR	69	23	630	722
AĞRI	13	6	192	211
AKSARAY	44	10	326	380
AMASYA	33	8	257	298
ANKARA	976	446	6.765	8.187
ANTALYA	526	193	3.271	3.990
ARDAHAN	5	66	22	93
ARTVİN	20	3	120	143
AYDIN	154	36	960	1.150
BALIKESİR	174	58	1.070	1.302
BARTIN	18	9	221	248
BATMAN	20	21	498	539
BAYBURT	11	62	36	109
BİLECİK	26	9	222	257
BİNGÖL	14	15	244	273
BİTLİS	14	12	193	219
BOLU	44	13	274	331
BURDUR	34	10	225	269
BURSA	468	164	4.579	5.211
ÇANAKKALE	84	26	375	485
ÇANKIRI	20	5	115	140
ÇORUM	60	26	444	530
DENİZLİ	157	52	1.527	1.736
DİYARBAKIR	67	48	1.267	1.382
DÜZCE	51	19	442	512
EDİRNE	47	17	288	352
ELAZIĞ	48	31	544	623
ERZİNCAN	25	12	149	186
ERZURUM	53	24	473	550
ESKİŞEHİR	100	24	489	613
GAZİANTEP	231	71	1.799	2.101
GİRESUN	33	18	311	362
GÜMÜŞHANE	13	58	65	136
HAKKARİ	5	62	68	135
HATAY	145	42	1.109	1.296
IĞDIR	13	3	104	120
ISPARTA	44	15	307	366
İSTANBUL	3.655	1.289	7.670	12.614
İZMİR	791	241	5.760	6.792

İl Adı	2_9	10_19	20+	Genel Toplam
KAHRAMANMARAŞ	77	46	845	968
KARABÜK	28	6	263	297
KARAMAN	27	10	211	248
KARS	13	106	82	201
KASTAMONU	38	20	313	371
KAYSERİ	177	53	1.690	1.920
KIRIKKALE	28	8	204	240
KIRKLARELİ	45	16	311	372
KIRŞEHİR	16	10	154	180
KİLİS	6	62	73	141
KOCAELİ	252	100	3.160	3.512
KONYA	261	69	2.174	2.504
KÜTAHYA	56	16	473	545
MALATYA	64	26	639	729
MANİSA	195	42	1.173	1.410
MARDİN	19	25	581	625
MERSİN	187	66	1.924	2.177
MUĞLA	218	69	1.046	1.333
MUŞ	13	11	193	217
NEVŞEHİR	38	13	340	391
NİĞDE	46	13	241	300
ORDU	75	28	537	640
OSMANİYE	36	14	411	461
RİZE	28	19	308	355
SAKARYA	133	36	949	1.118
SAMSUN	147	35	1.054	1.236
SİİRT	8	12	166	186
SİNOP	29	5	143	177
SİVAS	62	26	513	601
ŞANLIURFA	86	75	1.191	1.352
ŞIRNAK	5	25	293	323
TEKİRDAĞ	139	46	1.455	1.640
TOKAT	44	20	372	436
TRABZON	91	50	1.058	1.199
TUNCELİ	6	77	48	131
UŞAK	41	20	438	499
VAN	43	23	549	615
YALOVA	33	10	318	361
YOZGAT	36	13	224	273
ZONGULDAK	59	17	457	533
Genel Toplam	**11.531**	**4.684**	**72.751**	**88.966**

EK 3: TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 18 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$Genç\ İşsizlik\ Oranı = \frac{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşsiz}{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşgücü\ Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen

2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen

3. İlkokul

4. İlköğretim

5. Ortaokul veya mesleki ortaokul

6. Genel Lise

7. Mesleki veya teknik lise

8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama

I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal Ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Toplam\ \text{İ}stihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İ}ş\text{gücü} = \text{İ}stihdam\ Edilenler + \text{İ}ş sizler$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 16 Mart - 30 Nisan tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2013 yılı kayıtlarıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Katılım\ Oranı = \frac{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı\ (\ \text{İ}stihdam + \text{İş}siz)}{Kurumasal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar: Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İş}gücüne\ Dahil\ Olmayan\ Nüfus\ Oranı = \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus - \text{İş}gücü}{Kurumsal\ Olmayan\ Nüfus} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İş}sizlik\ Oranı = \frac{\text{İş}siz}{\text{İş}gücü\ Arzı(\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı istihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$Kayıtdışı\ İstihdam\ Oranı = \frac{Kayıtdışı\ İstihdam}{Toplam\ İstihdam} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü,

öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\boldsymbol{Ya}\text{ş } \boldsymbol{Ba}\text{ğ}\boldsymbol{ml}\text{ı}\boldsymbol{l}\text{ı}\boldsymbol{k}\ \boldsymbol{Oran}\text{ı} = \frac{0 - 14\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus + 65\ Ya\text{ş}\ ve\ \text{ü}st\text{ü}\ N\text{ü}fus}{15 - 64\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.